

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

2020. gada 17. decembrī

**Starposma ziņojums
par sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumu nodrošināšanu
patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu
laika posmā no 2020. gada 1. jūnija- 2020. gada 30. novembrim**

I. Vispārīga informācija

Biedrība „Latvijas Sarkanais Krusts” (turpmāk tekstā - LSK), pamatojoties uz 2019. gada 4. novembra iepirkuma līgumu Nr. S-SIF-2019-22 par „Sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumu nodrošināšanu patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu”, sniedz sociālo mentoru un sociālo darbinieku pakalpojumus patvēruma meklētājiem, personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu Patvēruma meklētāju centrā, Muceniekos (turpmāk – PMC), Ropažu novadā un ārpus tā – visā Latvijas teritorijā.

LSK nodrošina sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumus patvēruma meklētājiem, bēgļiem un personām ar alternatīvo statusu no 2019. gada 1. decembra – 2022. gada 30. novembrim, saskaņā ar noslēgto līgumu.

Laika posmā no 2020. gada 1. jūnijam līdz 2020. gada 30. novembrim apkalpoti 134 klienti, pakalpojuma nodrošināšanā iesaistīti 2 sociālie darbinieki (2020. gada jūnijā un jūlijā) un 11 sociālie mentori, bet laika posmā no 1. augusta līdz 30. novembrim 1 sociālais darbinieks un 6 sociālie mentori.

Iepriekšējā posmā, t.i.- no 2019. g. 1. decembrim līdz 2020. gada 30. maijam tika apkalpoti 131 klients, pakalpojuma nodrošināšanā iesaistīti 2 sociālie darbinieki un 11 sociālie mentori.

Pakalpojuma sniedzējs:

Biedrība “Latvijas Sarkanais Krusts”

Kontaktpersona:

Uldis Likops, biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” ģenerālsekretārs, tel. 67336651, e-pasts: secretariat@redcross.lv

LSK ir biedru un brīvprātīgo organizācija, kas attīsta un pilnveido savu darbību un piedāvātos humānos pakalpojumus cilvēkiem, kam palīdzība nepieciešama visvairāk. LSK ir uzkrājis ilggadēju pieredzi darbā ar sociālās atstumtības riskam pakļautajām iedzīvotāju grupām Latvijā – individuāliem klientiem, grupām, ģimenēm ar bērniem, trešo valstu valstspiederīgajiem, patvēruma meklētājiem, bēgļiem, personām ar alternatīvo statusu u.c., tādējādi sekmējot klientu krīzes situācijas pārvarēšanu un veicinot šo personu iekļaušanos sabiedrībā. Saskaņā ar Starptautiskās Sarkanā Krusta un Sarkanā Pusmēness kustības pamatprincipiem, LSK sniedz palīdzību cilvēkiem, nešķirojot pēc tautības, rases, statusa sabiedrībā, ticības vai politiskiem uzskatiem, saglabājot neitralitāti un veicinot humānismu – atvieglot cilvēku ciešanas, aizsargāt dzīvību un veselību, nodrošināt cieņu pret cilvēku, veicināt savstarpējo sapratni, iecietību un sadarbību.

Pakalpojuma mērķis:

Veicināt patvēruma meklētāju un personu ar bēgļa vai alternatīvo statusu pilnvērtīgu sociālekonomisko iekļaušanos, mazinot šķēršļus nodarbinātībai un sekmējot integrāciju sabiedrībā.

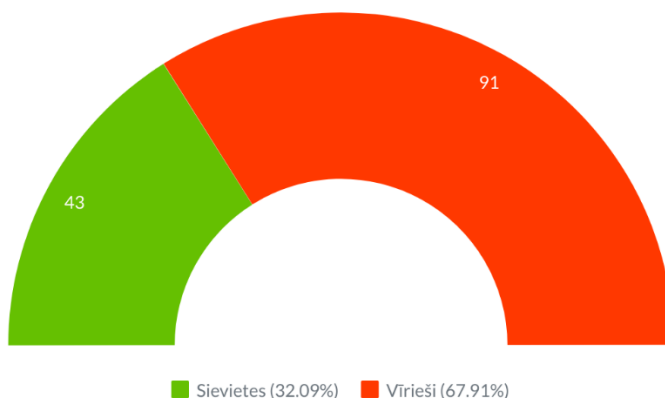
II. Mērķa grupas portrets

Pakalpojuma mērķa grupa: Patvēruma meklētāji un personas ar bēgļa vai alternatīvo statusu, kas nepārsniedz 12 mēnešus pēc šā statusa iegūšanas dienas Pēc patvēruma lūguma izskatīšanas perioda, kas var ilgt no 3 līdz 12 mēnešiem, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde (PMLP) paziņo pieņemto lēmumu. Ir iespējami trīs lēmumu veidi: pirmais - atteikums piešķirt statusu, otrs - piešķirt alternatīvo statusu (no viena līdz pieciem gadiem), trešais – piešķirt bēgļa statusu (uz pieciem gadiem).

No jauna pakalpojums uzsākts sniegt 55 klientiem, no iepriekšējā pusgada turpinājās 79 klientiem, no jauna tika sastādīti 40 Sociālekonomiskie iekļaušanas plāni (SEIP). Pabeigts pakalpojums 14 klientiem, pārtraukts 64 klientiem. Pie LSK ir griezušās 2 personas no Eritrejas pēc otrreizējās migrācijas un 4 cilvēku ģimene no Sīrijas, tašu sociālo darbinieku un sociālo mentoru pakalpojums patvēruma meklētājam tiek nodrošināts statusa piešķiršanas lēmuma izskatīšanas periodā, kā arī 12 mēnešus pēc statusa piešķiršanas. Šīs personas neatbilda šim nosacījumam.

Daudzos gadījumos šie cilvēki ierodas no valstīm, kurās notiek konflikti vai karadarbība. Daudzi no viņiem ir bijuši liecinieki vardarbībai vai cietuši no vardarbības un spīdzināšanas, ir zaudējuši tuviniekus un sociālā atbalsta tīklu, pieredzējuši psiholoģiski sarežģītu un traumatisku migrācijas procesu. Lai gan pirmie iespaidi pēc ierašanās valstī, kurā viņiem ir cerības iegūt alternatīvo vai bēgļa statusu, parasti ir saistīti ar atvieglojumu un cerībām, ka ir iegūts drošs un mierīgs patvēruma, pēc ierašanās jaunajā mītnes valstī šiem cilvēkiem ir jāpiedzīvo gan sarežģītas juridiskās procedūras, gan jāmēģina iejusties jaunajā valodas un kultūras vidē. Tas bieži rada frustrāciju un liek zaudēt cerības un ilūzijas, īpaši pēc tam, ja ir saņemts statusa pieprasījuma atteikums. Ja tomēr statuss ir saņemts, tad šīs personas bieži saskaras ar sociālo un ekonomisko nevienlīdzību, sociālo atstumtību. Ir jāņem vērā, ka šī nav viendabīga cilvēku grupa, tajā pastāv liela kultūru un iepriekšējās pieredzes daudzveidība, dažādi izglītības līmeņi, tostarp augstākā izglītība, bet nereti arī analfabētisms, darba pieredzes un angļu vai krievu valodas zināšanu trūkums, kas sarežģī sociāli ekonomisko iekļaušanos.

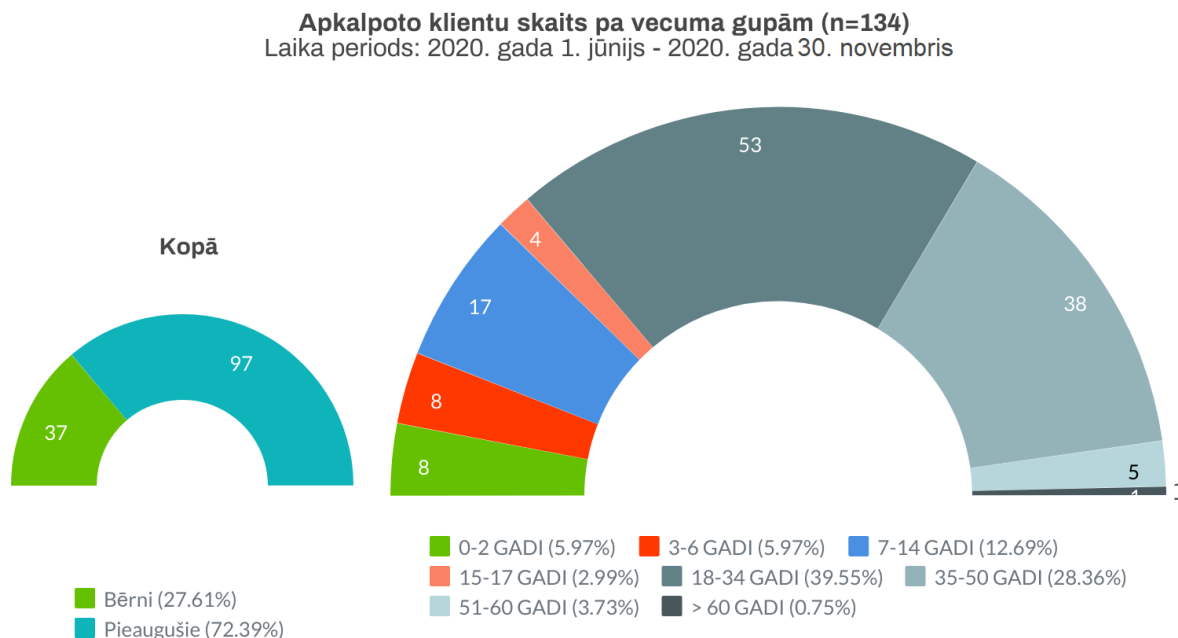
Apkalpoto klientu skaits pēc dzimuma (n=134)
Laika periods: 2020. gada 1. jūnijs - 2020. gada 30. novembris

1. attēls

Kopā visā periodā apkalpoti 134 klienti, no tiem 43 sievietes, 91 vīrieši jeb 32 % sieviešu un 68% vīriešu. Proporcionāli tas ir ļoti līdzīgs sieviešu un vīriešu skaitam visos LSK pakalpojuma sniegšanas posmos.

Salīdzinot ar iepriekšējo pusgadu, apkalpoto klientu sadalījums pēc dzimuma bija identisks – iepriekšējā pusgadā tika apkalpotas 42 sievietes (32%) un 89 vīrieši (68%).

2. attēls

Kopā apkalpoti 37 bērni:

- No 0-2 gadiem – 8;
- No 3-6 gadiem – 8;
- No 7-14 gadiem- 17;
- No 15-17 gadiem – 4.

Pamatsskolu apmeklēja 19 bērni, **vidusskolu** – 1.

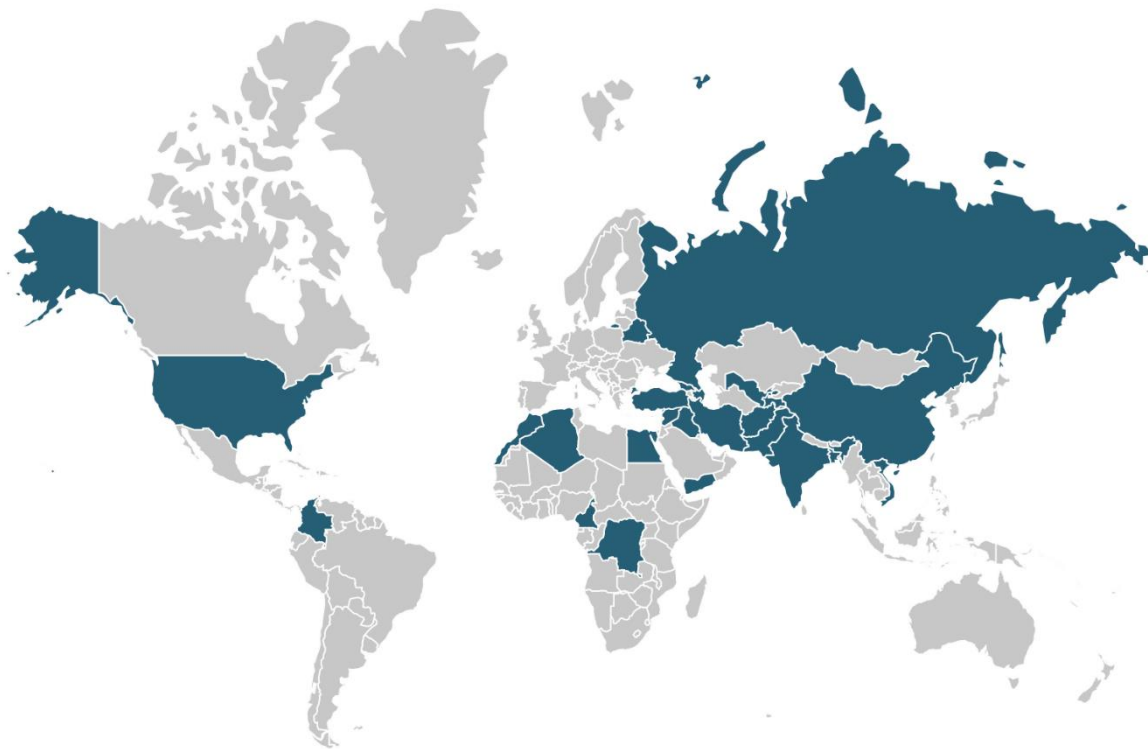
Statistika vecuma griezumā:

- 18-60 gadi - 96
- 18-34 gadi – 53;
- 35-50 gadi – 38;
- 51 -60 gadiem – 5.
- 1 klients virs 60 gadiem.

- Ģimenes ar bērniem – 18
- Ģimenes bez bērniem – 3
- Indivīdi – 61.

Apkalpoto klientu skaits pēc valstiskās piederības: kopumā klienti nākuši no **24 valstīm**, visvairāk no Azerbaidžānas, Krievijas, Baltkrievijas, kā arī daži no tādām valstīm kā Kolumbija, ASV, Kamerūna, Ķīna, Vjetnama, Jemena u.c.

Salīdzinoši ar iepriekšējo periodu, šajā periodā ir pieaudzis klientu skaits no Baltkrievijas, bet samazinājies no Turcijas, Nigērijas, Irānas un Afganistānas. Klientu skaita palielināšanās no Baltkrievijas ir skaidrojama ar tur valdošo neskaidro politisko situāciju.

3.attēls

Statusa izskatīšanas procedūra un atteikšanas gadījumu pārsūdzības -

Lietu izskatīšanas un lēmuma pieņemšanas termiņš personām, kuras patstāvīgi iecelojušas Latvijā, ir atbilstošs Patvēruma likumā noteiktajiem termiņiem – aptuveni 5 līdz 6 mēneši (tajos ietilpst identifikācija, intervēšana, dokumentu ekspertīze, drošības iestāžu pārbaudes, lietas apstākļu izvērtēšana un lēmuma pieņemšana) līdz 1. instances lēmuma pieņemšanai, negatīva lēmuma gadījumā - 1 mēnesis lēmuma apstrīdēšanai tiesā un 3 mēneši tiesas sprieduma gatavošanai. Tātad, vidējais lietas izskatīšanas termiņš ir 9 mēneši.

Šobrīd maksimālais termiņa pagarinājums ir līdz 12 mēnešiem un tas ir klientiem no Turcijas, Irānas, Krievijas un Bangladešas. Termiņu izskatīšana pagarinās, ja saņemts pieprasījums no drošības iestādēm par to, ka lietā nepieciešams veikt padziļinātas pārbaudes, lietas izskatīšanas termiņš var tikt pagarināts un, iespējams, saistībā ar to, ka koronvīrusa “COVID 19” izraisīto seku ietekmē ir palēninājusies starptautisko dokumentu aprites ātrums. LSK rīcībā nav informācijas, ka izskatīšanas termiņa ilgums ir atkarīgs no klientu izcelsmes valsts.

Šajā periodā nebija neviena no Eiropas Savienības pārvietošanas programmas ietvaros pārvietotajiem patvēruma meklētājiem no citām valstīm.

Pozitīvi 6 PMLP lēmumi: alternatīvais statuss piešķirts pa vienam klientam no Krievijas, Irānas, Afganistānas, Sīrijas, bēgļa statuss piešķirts 1 klientam no Sīrijas un 1 klientam no Jemenas.

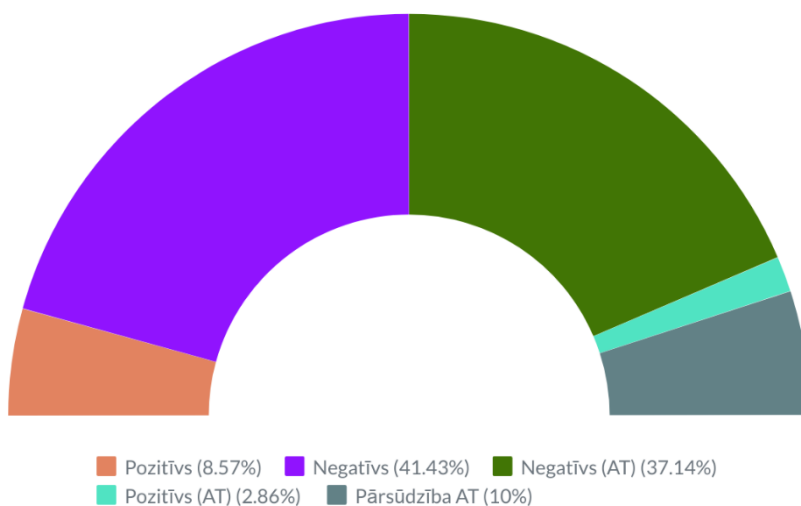
Negatīvi 29 PMLP lēmumi: pēc valstu piederības: 10 Azerbaidžāna, 8 Krievija, 4 Kolumbija, 2 Afganistāna, pa vienam no Ķīnas, Pakistānas, Kamerūnas, Alžīrijas, Gruzijas (sk.5.attēlu).

PMLP šajā periodā ir izdevusi **lietas izskatīšanas pagarinājumus** 11 klientiem, kas nebija raksturīgi iepriekšējā periodā.

Negatīvs Administratīvās tiesas (AT) lēmums pēc PMLP lēmuma pārsūdzēšanas: 26 klientiem, **pozitīvs** lēmums 2 klientiem.

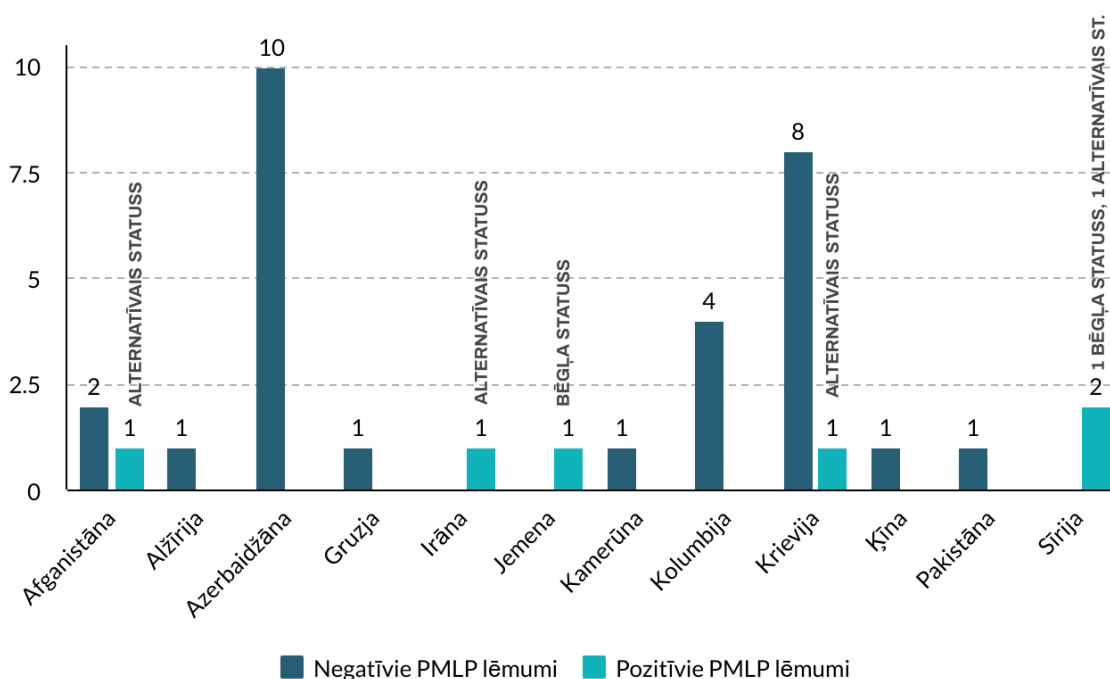
Šobrīd pārsūdzību Administratīvajā tiesā ir iesnieguši un gaida atbildi 7 klienti.

PMLP pieņemtie lēmumi par statusa piešķiršanu
Laika periods: 2020. gada 1. jūnijs - 2020. gada 30. novembris

4.attēls

PMLP lēmumu saņemšana (kopā 24 valstis)
Laika periods: 2020. gada 1. jūnijs - 2020. gada 30. novembris

5.attēls

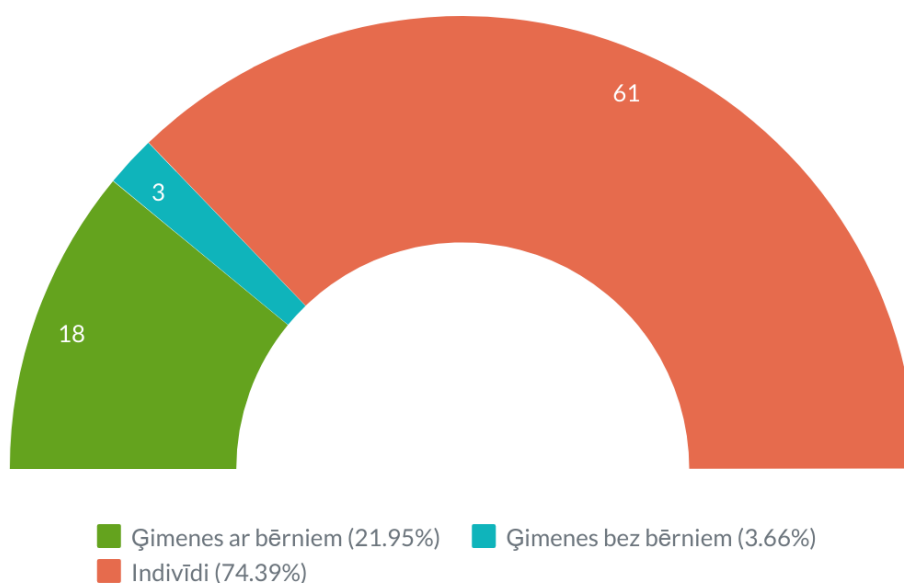
Visvairāk ir apkalpoti klienti no Azerbaidžānas, Krievijas, Baltkrievijas, Turcijas, Sīrijas un Afganistānas. Pēdējie novērojumi liecina, ka ir gadījumi, kad PMLP atteikums piešķirt statusu ir klientiem no Afganistānas, kas iepriekš netika novērots. Joprojām klientiem no Azerbaidžānas statusi pārsvarā tiek atteikti. Šobrīd nav novērots, ka kāds patvēruma meklētājs no Azerbaidžānas bēgtu no karadarbības zonas. Klientiem no Baltkrievijas statusa izskatīšana turpinās un nav zināmi PMLP lēmumi.

Prakse liecina, ka lielākā daļa PMLP lēmumu par atteikumu piešķirt bēgļa vai alternatīvo statusu tiek pārsūdzēti. LSK sociālie mentori un sociālie darbinieki palīdz noformēt pārsūdzības, izskaidrojot klientiem procesa būtību un palīdzot aizpildīt nepieciešamās formas un iesniegumus juridiskās palīdzības saņemšanai, kā arī veicina klientu un nevalstisko organizāciju, kas sniedz juridisku palīdzību, sadarbību.

III. Apkalpoto klientu skaits

Šajā pakalpojuma sniegšanas periodā sociālo darbinieku un sociālo mentoru pakalpojumu saņēmuši **134 klienti**, no tiem 43 sievietes, 91 vīrieši jeb 32 % sieviešu un 68% vīriešu. No jauna nāca klāt 55 unikālie klienti, 79 klienti turpināja saņemt pakalpojumu no iepriekšējā perioda. Pakalpojums sniegts **18 ģimenēm ar bērniem, 3 ģimenēm bez bērniem un 61 indivīdiem.**

Apkalpoto klientu skaits
Laika periods: 2020. gada 1. jūnijs - 2020. gada 30. novembris

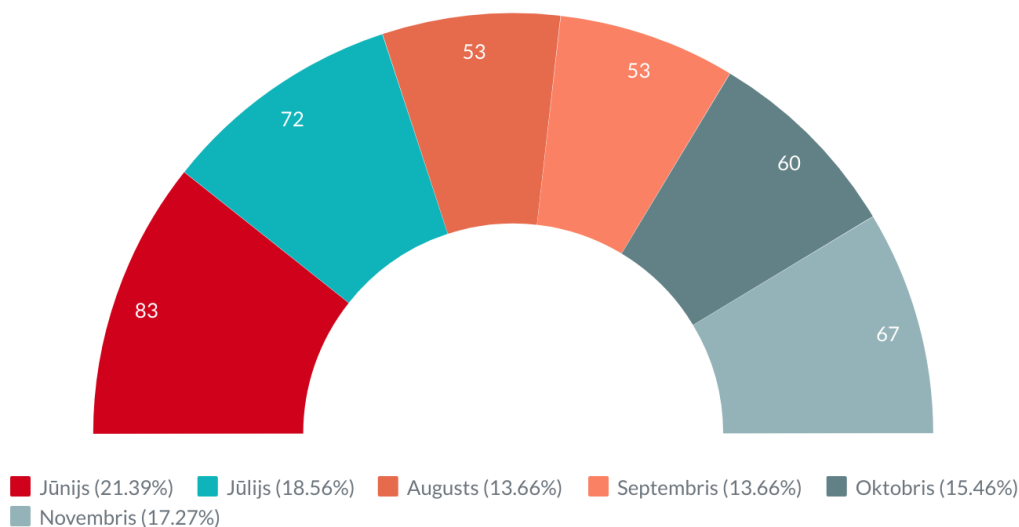

6. attēls

Šajā periodā sociālie darbinieki un sociālie mentori apkalpoja jūnijā – 83 klientus, jūlijā – 72, augustā- 53, septembrī – 53, oktobrī -60, novembrī – 67 klientus. Tādējādi sociālie darbinieki un sociālie mentori mēnesī vidēji apkalpoja **65 klientus** (iepriekšējā periodā vidēji 85).

Jūnijā un jūlijā pakalpojumu sniedza 2 sociālie darbinieki un 11 sociālie mentori, pārējos mēnešos 1 sociālais darbinieks un 6 sociālie mentori. Sociālajam mentoram minimāli tika piesaistīti 5 klienti, maksimāli 20, vidēji 10 klienti vienam sociālajam mentoram.

Apkalpoto klientu skaits pa mēnešiem
Laika periods: 2020. gada 1. jūnijs - 2020. gada 30. novembris

7. attēls

Uz pārskata iesniegšanas brīdi pakalpojums tiek sniegts 60 klientiem, no kuriem 1 dzīvo ārpus PMC, Rīgā. Novembra mēneša sākumā ārpus PMC dzīvoja vēl 4 klienti, bet viņiem beidzās pakalpojuma sniegšanas periods. Jūnijā ārpus PMC dzīvoja 19 klienti; jūlijā – 11; augustā – 13; septembrī – 11; oktobrī – 10. Ārpus PMC dzīvojošo skaits samazinājās, jo beidzās pakalpojuma sniegšanas periods vai klienti pameta Latviju.

Sociālā darbinieka uzskaitē šobrīd ir 40 sociālekonomiskie iekļaušanas plāni.

IV. Apraksts par izstrādātajiem, koordinētajiem un vadītajiem individuālajiem sociālekonomiskās iekļaušanas plāniem (SEIP) un to īstenošanu

Perioda laikā tika strādāts, lai sniegtu klientiem psihoemocionālo atbalstu, atbalstu krīzes pārvarēšanā, mazinātu spriedzi saistībā ar COVID izplatību, prevenciju. Klienti tika informēti par viņu tiesībām, pienākumiem un pieejamiem pakalpojumiem, tika sniegta palīdzība dzīves vietas atrašanās, nodrošināta saziņa ar institūcijām, nodrošinātas pamatvajadzības (sezonas apģērbs, sadzīves priekšmeti, pārtika u.c.) un klienta interešu pārstāvēšana institūcijās, sniegta palīdzība dokumentu noformēšanā un palīdzība ikdienas prasmju apgūšanā.

Lai nodrošinātu patvēruma meklētāju un personu ar bēgļa vai alternatīvo statusu pilnvērtīgu sociālekonomisko iekļaušanos Latvijas sabiedrībā, tiek sastādīts katra klienta sociālekonomiskais iekļaušanas plāns, ko izstrādā sociālais darbinieks kopīgi ar klientu, vienojoties par veicamajiem uzdevumiem un sasniedzamajiem mērķiem. Plānu sastāda indivīdam, pārim vai ģimenei.

Perioda sniegšanas laikā **no jauna tika sastādīti 40 sociālekonomiskie iekļaušanas plāni**. Saistībā ar konvīrusa COVID 19 izplatību, klienti pēc ierašanās Latvijā, vispirms tika ievietoti karantīnas zonā, kur pavadīja pašizolācijas laiku. Pēc pašizolācijas termiņa beigām (14 dienas, kopš 7.11.2020. – 10 dienas) notika pirmreizējā tikšanās.

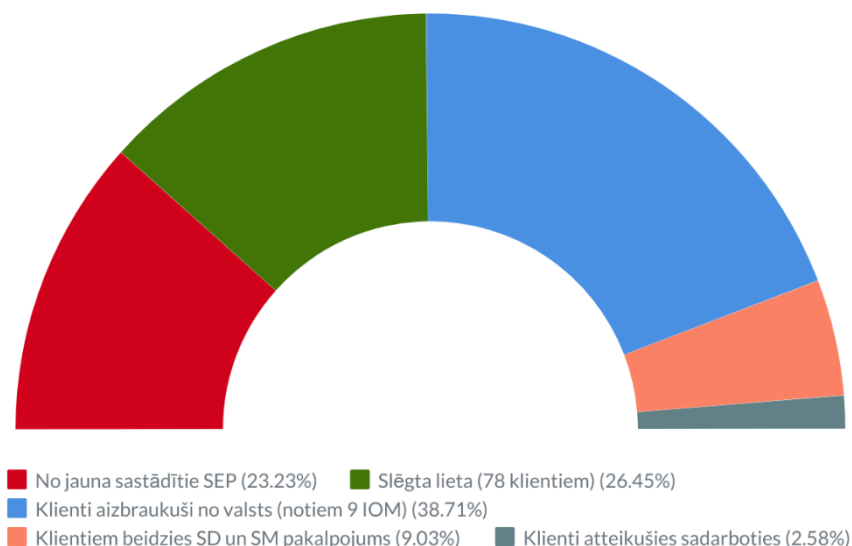
Perioda laikā tika slēgti 43 SEIP (jeb 81 klientam).

No valsts aizbraukuši 81 klienti (12 ģimenes ar bērniem un 33 indivīdi) no tiem, labprātīgi, izmantojot Starptautiskās migrācijas organizācijas pārstāvniecības Latvijā pakalpojumus - 9, neviens klients nav atgriezts savā mītnes zemē piespiedu kārtā.

Sociālo darbinieku un mentoru pakalpojumu sniegšanas termiņš beidzies 14 klientiem, **7 klienti atteikušies sadarboties**. Atteikumam sadarboties bija sekojoši iemesli: klientiem nav nepieciešams sociālā mentora un sociālā darbinieka sniegtais pakalpojums, jo spēj patstāvīgi dzīvot un nodrošināt sev nepieciešamo gan informācijas, gan resursu ziņā, vai klients plāno pamest Latviju, un pakalpojuma mērķis palīdzēt integrēties Latvijā nav aktuāls.

Izstrādātie, koordinētie un vadītie individuālie sociālekonomiskās iekļaušanas plāni (SEP) un to īstenošana

Laika periods: 2020. gada 1. jūnijs - 2020. gada 30. novembris

8.attēls

V. Izpildītie Sociālekonomiskie iekļaušanas plāni (SEIP)

Šajā, līdzīgi kā iepriekšējā perioda laikā, nav izpildīts neviens sociāli ekonomiskais iekļaušanas plāns. Iemesls, līdzīgi kā iepriekšējos periodos, ir klientu nepietiekamais latviešu valodas prasmju līmenis, kas, savukārt, ierobežo darba atrašanas iespējas. Laikietilpīgs un birokrātiski sarežģīts, kā arī dārgs, ir arī izglītības dokumentu pielīdzināšanas process. Klientiem parasti nav šādu finanšu līdzekļu, tāpēc augstas kategorijas speciālisti ir spiesti strādāt zemi atalgotus darbus.

LSK ir novērojis, ka šajā periodā klientiem ir bijis sarežģītāk atrast pat zemi atalgotus darbus, iespējams tas saistīts ar kopējām tendencēm darba tirgū saistībā ar kononvīrusa COVID 19 radītajām sekām, kad vietējiem iedzīvotājiem trūkst darba un tie ir gatavi strādāt zemi atalgotus darbus.

VI. Sociālā gadījuma vadības sarežģītības pakāpes novērtēšana

Sociālā gadījuma vadības sarežģītības pakāpes novērtēšanas mērķis ir nodrošināt kvalitatīvu klientu individuālo sociālo gadījumu vadību, kur katra gadījuma sarežģītības pakāpe ir tieši atkarīga no mērķa grupas personas individuālajiem aspektiem. Līguma ietvaros veikta klientu sociālo gadījumu sarežģītības pakāpes izvērtēšana atbilstoši izvirzītajiem kritērijiem, un novērtēta kā zema (Z) vidēja (V) vai augsta (A).

Augsts jeb smags sociālais gadījums, ar nopietnām sociālām problēmām, kuru risināšana prasa intensīvu, regulāru intervenci.

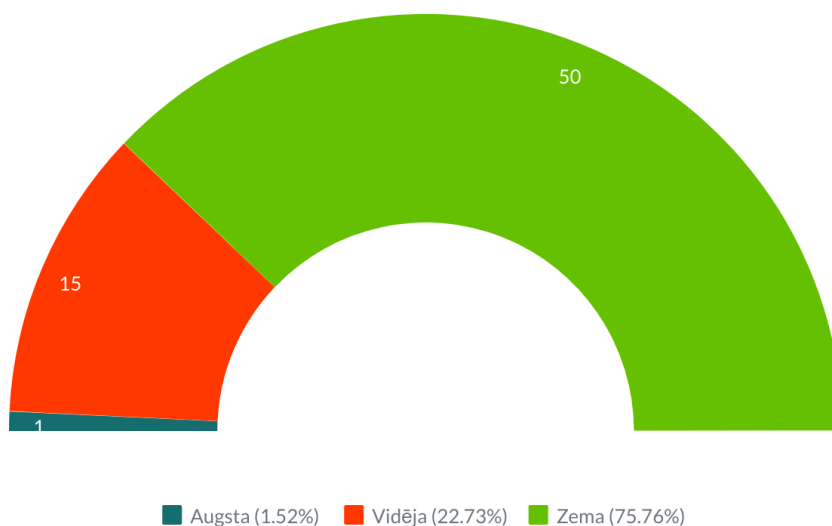
Vidējs jeb vidēji smags, kad neuzrādās smagas sociālās problēmas un augsti riski, piemērojama vidēji intensīva intervence.

Zems jeb nav smags, kad neuzrādās sociālās problēmas, ir nepieciešama neliela atbalstoša monitorējoša vai informatīva intervence (konsultēšana).

Vadošais sociālais darbinieks regulāri (vismaz vienu reizi mēnesī) veica klientu individuālā sociālā gadījuma vadības sarežģītības pakāpes novērtēšanu saskaņā ar LSK izstrādāto metodiku, ko apstiprina Pasūtītājs, lai nodrošinātu pārskatāmu pakalpojuma sniegšanas intensitāti un kvalitāti.

Perioda īstenošanas laikā **augsta** sociālā gadījuma vadības sarežģītības pakāpe ir bijusi 2 klientiem, **vidēja** – 28, **zema** – 104 klientiem. Sarežģīto gadījumu pamatā ir nevienas starpvalodas pārzināšana, zems izglītības līmenis, darba pieredzes trūkums. Tapāt LSK ir novērojis, ka ģimenēm ar vairākiem bērniem ir nepieciešams lielāks atbalsts.

Sociālā gadījums vadības sarežģītības pakāpe (vidēji mēnesī)
Laika periods: 2020. gada 1. jūnijs - 2020. gada 30. novembris

9. attēls

VII. Sociālo darbinieku un sociālo mentoru sniegtā pakalpojuma apraksts, uzdevumi.

Ziņojuma pārskata laikā, koronavīrusa COVID 19 radīto seku dēļ samazinājās klientu skaits – esošie, pēc robežu atvēršanas pameta Latviju un jaunie neieradās, tādējādi tika samazināts sociālo mentoru un sociālo darbinieku skaits.

2020. gada jūnija un jūlija mēnesī pakalpojumu nodrošināja **2 sociālie darbinieki un 11 sociālie mentori**, taču, samazinoties klientu skaitam, no augusta pakalpojumu sniedz **1 sociālais darbinieks un 6 sociālie mentori**. Līdz ar to sociālajam darbiniekam pieauga slodze, t.i. - iepriekšējā sešu mēnešu periodā strādāja divi sociālie darbinieki un vidēji viens sociālais darbinieks mēnesī apkalpoja 42 klientus. Sākot ar š.g. augustu, viens sociālais darbinieks vidēji mēnesī apkalpoja 59 klientus.

Salīdzinājumam ar iepriekšējo pusgadu, kad vidēji tika apkalpoti 85 klienti, šajā periodā vidēji mēnesī tika apkalpoti 65 klienti. Sociāliem mentoriem, kuriem ir klienti ar augstu sarežģītības pakāpi, klientu skaitu nepalielina līdz maksimāli pieļaujamajam skaitam, t.i. - 20 klienti vienam sociālajam mentoram.

Sociālais darbinieks: nodrošina katra klienta sociālā gadījuma vadību, izstrādājot individuālu sociālekonomiskās iekļaušanas plānu, kurā noteiktas klienta vajadzības, sastāda nepieciešamo speciālistu konsultāciju sarakstu un koordinē to izpildi. Viens sociālais darbinieks saskaņā ar līgumu var apkalpot ne vairāk par 120 klientiem un ne mazāk par 30 klientiem, kā arī pārraudzīt ne vairāk kā 6 mentoru darbu.

Sociālais mentors: patvēruma meklētāju un personu ar bēgļa vai alternatīvo statusu atbalsta persona, kas nodrošina praktisku atbalstu sociālekonomiskā iekļaušanās plāna izpildē, veidojot personas izpratni par dzīvi Latvijā un tās sabiedrībā, palīdzot reālās dzīves situācijās apgūt ikdienai nepieciešamās prasmes, rosinot attīstīt jaunas iemaņas, kā arī sniedzot atbalstu ikdienas situāciju risināšanā. Vienam sociālajam mentoram var būt ne mazāk par 5 klientiem un ne vairāk par 20 klientiem.

VIII. Patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu sniegtais atbalsts:

Sociālie darbinieki un sociālie mentori turpināja sniegt informatīvo atbalstu klientiem COVID-19 vīrusa izplatības ierobežošanai, kā arī informēja par jauniem valdības lēmumiem attiecībā uz dažādiem ierobežojumiem (masku valkāšanu sabiedriskajā transportā, pulcēšanās ierobežojumus, higiēnas prasības u.c.).

Periodā, kad valstī bija izsludināta Ārkārtējā situācija un ierobežota iespēja tikt klātienē (līdz 2020.gada 6.jūnijam un no 9.novembra līdz 30.novembrim) liela daļa sociālo mentoru laika aizņēma attālināto tikšanos noorganizēšana ar valsts, pašvaldības un ārstniecības iestādēm, kā arī ar Cilvēktiesību centra juristiem, it īpaši, ja bija nepieciešamība piesaistīt arī tulku. Tāpat sociālie mentori lielu daļu sava darba laiku pavadīja izskaidrojot klientiem izmaiņas, kas pieņemtas COVID-19 mazināšanai un sniedza informācija par pandēmijas norisi un plānotajiem ierobežojumiem.

Sociālie mentori, kuru klienti ir ģimenes ar bērniem, sniedza atbalstu mācību procesa īstenošanai, e- rīku izmantošanā un saziņai ar izglītības iestāžu darbiniekiem.

Vasaras mēnešos sociālie mentori informēja savus klientus par pasākumiem, kur viņi var piedalīties un apzināja bērnu vasaras nometņu iespējas.

Vasaras beigās sociālie mentori palīdzēja saviem klientiem sakārtot jautājumus saistībā ar bērnu izglītošanu, apzināja nepieciešamību pēc skolas precēm un apģērba.

Darbinieki turpināja sniegt psihoemocionālo atbalstu, kā arī primāro vajadzību nodrošināšanu (pierakstīšana pie ārsta, došanās uz veselības iestādēm, sadzīvisku jautājumu risināšana, formalitāšu kārtošana u.c.). Klienti tika pavadīti uz Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi (PMLP), lai kārtotu uzturēšanās atļaujas, uz bankām, lai atvērtu kontu. Tāpat, sociālie mentori un sociālie darbinieki kopā ar klientiem devās uz Sociālo dienestu, sadarbojās ar Bāriņtiesu u.tml.

Līdz statusa piešķiršanai sociālā mentora darba intensitāte ir zemāka, galvenokārt klienta vispārējās situācijas noskaidrošana un informācijas sniegšana par viņam aktuāliem jautājumiem. Novērots, ka pirms statusa saņemšanas, klientiem ir zemāka motivācija iesaistīties integrācijas pasākumos.

Intensīvāks darbs sociālajam mentoram ir ar klientu pēc statusa saņemšanas, kad noteiktajā termiņā ir jānokārto attiecīgās formalitātes (iesniegums par vienreizējā pabalsta saņemšanu, bankas konta atvēršana, reģistrācija NVA un iesniegums VSAA), patstāvīgas dzīves un darba vietas meklēšana, reģistrēšanās pie ģimenes ārsta kā arī pieteikšanās latviešu valodas kursiem.

Vienlaicīgi tika veicināta izpratne par dzīvi Latvijā un kopīgi apmeklēti dažādi pasākumi, sniegts atbalsts ikdienas situāciju risināšanā, kā arī koordinēts darbs ar citām institūcijām citu pakalpojumu sniegšanai klientiem (juridiskie pakalpojumi, latviešu valodas apguve, integrācijas kursi u.c.)

Sociālie darbinieki un sociālie mentori regulāri tikās ar Ropažu novada bāriņtiesu nepilngadīgo (nepavadīto) patvēruma meklētāju interešu un tiesību pārstāvniecībai. Šajā periodā tādi bija divi.

Lai veicinātu patvēruma meklētāju brīvā laika pavadīšanu un integrēšanos sabiedrībā, perioda laikā notika vairākas integrācijas aktivitātes, kas tika finansētas no LSK, gan citu sadarbības partneru “Gribu palīdzēt bēgļiem”, “Droša māja”, Latviešu valodas aģentūras, Biedrības “Trepes” u.c. līdzekļiem, piemēram PMLP projekts mērķauditorijas atbalstam, LU Āzijas studiju studentu grupa, kas organizēja latviešu valodas sarunu klubu. Integrācijas pasākumi palīdz PMC dzīvojošajiem savstarpēji iepazīties, kā arī uzlabo sociālo mentoru un klientu attiecības, veicina toleranci vienam pret otru, kā arī palīdz izrauties no ierastās rutīnas.

Klientiem visa perioda garumā regulāri tika vests apģērbs un apavi no LSK humānās palīdzības resursiem un privātajiem ziedotājiem, kurus uzrunā sociālie mentori.

IX. Pozitīvie stāsti & sasniegumi perioda laikā

Ģimenei no Jemenas, kurai LSK **palīdzēja atkalapvienoties**, novembra mēnesī tika atrasta dzīvesvieta un sniegta palīdzība, pārceļoties uz jauno dzīvesvietu, nodrošinot ģimeni arī ar sadzīves lietām un bērnu ratiņiem. Apvienošanās process nebija viegls nedz mentoram, nedz klientam, nedz klienta ģimenei. Sākotnēji nepieciešams bija izsaukums no PMLP, tikai tad sieva ar mazo bērniņu varēja doties uz Ēģipti, jo Jemenā nav Latvijas vēstniecības. Klienta sievai ar mazo bērniņu bija jāmēro vairākkārtīgs ceļš no Jemenas un Ēģipti, lai kārtotu formalitātes, kas prasīja daudz ģimenes līdzekļus (avio biļetes un uzturēšanās viesnīcā).

Sociālais mentors bija kā starpnieks un sekoja līdzi procedūrām, tostarp, saziņai ar Latvijas vēstniecību Ēģiptē, kur notika klienta sievas intervijas Latvijas vēstniecībā. Pagāja laiks, kamēr Latvijas vēstniecība izskatīja šo gadījumu, akceptēja to un izsniedza klienta sievai vīzu uz Latviju, kurā ierodoties viņai un bērnam bija jāiziet karantīna. Katrs zīmogs vai “apustulis” no vēstniecībām klientam maksāja nesamērīgus finanšu līdzekļus.

Pats grūtākais, kā to atzīst sociālā mentore, bija informācijas trūkums, kaut vai vadlīniju veidā, PMLP mājas lapā vai vēstniecības mājas lapās, taču to atsvēra pozitīvā sadarbība ar PMLP Patvēruma meklētāju nodaļu, kura palīdzēja saprast gan juridiskos, gan praktiskos aspektus. Mentore tulkoja visu pieejamo informāciju klientam un viņa sievai, lai saprastu, kā pareizi rīkoties, jo līdz šim sociālo mentoru pieredzē nebija šāda gadījuma.

Lielu ieguldījumu un padomu deva Latvijas Cilvēktiesību centra juriste, kas palīdzēja mentorei saprast procedūras un turpmākās darbības. Process aizņēma nedaudz vairāk par 3 mēnešiem.

LSK palīdzēja arī **nepilngadīgam klientam no Irānas apvienoties ar ģimeni**, palīdzot nokārtot formalitātes, lai viņš varētu doties uz Zviedriju pie ģimenes. Process notika sadarbībā ar Ropažu novada Bāriņtiesas pārstāvi. Lielākais šķērslis vai problēma bija saziņa ar Zviedrijas valsts iestādēm, kurām bija ļoti zema ieinteresētības pakāpe, lai risinātu šo konkrēto gadījumu. Mentora neatlaidības dēļ (vairākkārtīgu zvanu un sarunu rezultātā) lieta sāka virzīties uz priekšu. Taču Latvijas Robežsardzes neieinteresētības dēļ lieta atkal iestīga sākuma posmā. Robežsardze apelēja pie COVID, nevēloties nepilngadīgo, nepavadīto klientu nogādāt Zviedrijā ar tiešo reisu. Tā tas vilkās 6 mēnešu garumā, sociālajam mentoram regulāri lūdzot

nogādāt klientu pie viņa radniekiem. Robežsardze mutiski teica, ka COVID epidēmija mazināsies un viņi nogādās klientu ar tiešo reisu uz Zviedriju, kas nenotika. Robežsardze, pēc 6 mēnešu vilcināšanās tomēr izlēma nogādāt klientu Zviedrijā caur Dāniju, ko varēja jau darīt vairākus mēnešus iepriekš.

Kā atzīst klienta pavadošā persona – Ropažu novada domes Bāriņtiesas pārstāve-nepilngadīgam klientam netika piešķirta dienas nauda ceļojumam, viņi lidoja caur Somiju. Bāriņtiesas pārstāve palīdzēja nepilngadīgajam iegādāties dzērienu un uzkodas no savas komandējuma naudas, jo nepilngadīgajam nav bankas konta, kur tam ģimene būtu varējusi pārskaitīt līdzekļus,

Ievērojams sasniegums šajā periodā ir tas, ka panākts konkrēts risinājums **par auto vadītāja tiesību iegūšanu Latvijā** bēgļiem un personām ar alternatīvo statusu. Iepriekš, lai nokārtotu tiesības, personai, kurai jau citā valstī ir izsniegtas braukšanas tiesības, vispārēja Ceļu satiksmes un drošības direkcijas (CSDD) prakse bija pieprasīt informāciju no personas izcelsmes valsts, kas apstiprina, ka šīs tiesības ir legālas un spēkā esošas, vai bijušas spēkā esošas, ja gadījumā derīguma termiņš ir beidzies. Šāda prakse radīja problēmu personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu, kuras dažādu iemeslu pēc ir bēgušas no savas izcelsmes valsts un pamatoti nevēlas, lai par viņām tiktu pieprasīta informācija, tā minētās valsts iestādēm nododot informāciju par pašreizējo personas atrašanās vietu. Tāpēc ilgstošā laika periodā vairākām personām ar bēgļa statusu faktiski tika liegta droša un legāla iespēja Latvijā nokārtot auto braukšanas tiesības.

Sociālie mentori, saskaroties ar šo problēmu, kas apgrūtināja viņu klientu integrāciju Latvijā, vairākkārt vērsās pie CSDD, lai risinātu šo jautājumu. Šobrīd šis jautājums ir veiksmīgi atrisināts. **CSDD ir veicis izmaiņas pieteikuma procesā** - ja persona nevēlas, lai viņa jau reiz iegūtas auto vadīšanas tiesības tiktu apstiprinātas viņa izcelsmes valstī, ir iespējams pieteikumā norādīt šo faktu, minot pamatojumu un iesniedzot nepieciešamos dokumentus. CSDD izvērtē pieteikumu un personām ar bēgļa un alternatīvo statusu sniedz iespēju kārtot braukšanas eksāmenu, lai iegūtu tiesības, nepieprasot apstiprinošu informāciju no klienta izcelsmes valsts. Šajā periodā tieši šo izmaiņu dēļ tiesības ieguva 2 klienti- viens no Ķīnas, viens no Irākas, Trešais klients no Azerbaidžānas iesāka kārtot tiesības, bet vēlāk pameta Latviju.

Kā sasniegumu un pozitīvo piemēru **gan mentora darbam, gan pašai klientei** var minēt Turcijas Republikas pilsoni, kas ieradās Latvijā kopā ar savu ģimeni, šķērsojot, Vidusjūru gumijas laivā ,pirms pusgada. Viņu ierašanās iemesls bija politiskās represijas, kā arī vajāšana.

Pēc ierašanās Latvijā, ģimene parādīja lielu interesi attīstīties un integrēties, ejot uz organizētajiem pasākumiem patvēruma meklētājiem. Tas bija liels, bet pozitīvs pārsteigums uzzināt, ka ģimene, kas atrodas Latvijā tikai 3-4 mēnešus jau spēj saprast latviešu valodu kā arī tajā sazināties samērā labā līmenī.

Kad sieviete jutās emocionāli drošāk un stabilāk, viņa nolēma, ka ir laiks darboties un attīstīties tālāk, tādēļ, sadarbojoties ar savu sociālo mentoru un izrunājot visas vēlmes un iespējas, tika noskaidrots, ka kliente ir strādājusi kā mācību metodiķe Montessori skolā Turcijā. Sociālā mentore nekavējoties sazinājās ar Montessori bērnārznu Rīgā. Mentores ideja bija doma par klientes brīvprātīgu darbu šajā bērnārzņā, lai nezaudētu savas profesionālās prasmes, taču, kad mentore sazinājās ar skolas vadītāju, saruna pavērsās par labu algotam darbam. Pēc darba intervijas skolas vadītāja bija sajūsmā par klientes iegūto pieredzi un izglītību, izteica vēlmi nekavējoties pieņemt klienti darbā, apsolut arī rast risinājumu par klientes atalgojumu, zinot, ka bankas kontu vaļā nevērs. Paejot aptuveni 2 nedēļām pēc pirmreizējās intervijas, kliente ar sociālo mentoru jau devās uz skolu, lai parakstītu darba līgumu, kas paredz klientei oficiāli uzsākt darbu strādāt kā izglītības metodiķei, īpaši apzinoties, ka **šī kliente ir pirmais gadījums šī pakalpojuma sniegšanas laikā**

(no 2019.g.1.decembra), iegūstot oficiālu un atalgotu darbu esot patvēruma meklētāja statusā.

X. Sasniegtie rezultāti

Nodrošināta sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojums, sociālekonomiskā un psihoemocionālā atbalsta sniegšana uzreiz pēc ierašanās Latvijā patvēruma meklētājiem, gan personām, kas saņēmušas bēgļa vai alternatīvo statusu, kopumā 134 klientiem.

Sekmēta patvēruma meklētāju un personu ar bēgļa vai alternatīvo statusu integrācija sabiedrībā, organizējot un koordinējot dažādus sporta, atpūtas, kultūras, mākslas un izglītojošus pasākumus u.c.

Lai uzlabotu pakalpojuma kvalitāti regulāri notika sociālo mentoru un sociālā darbinieka kapacitātes celšana, proti, - katru mēnesi sociālajiem darbiniekiem un sociālajiem mentoriem tika nodrošinātas supervīzijas - gan kopējās, gan atsevišķi sociālajiem darbiniekiem un sociālajiem mentoriem. Kopumā pakalpojuma sniegšanas laikā notikušas 12 kvalifikācijas celšanas apmācības un 5 supervīzijas sociālajiem darbiniekiem un sociālajiem mentoriem, lai pakalpojums tiktu veikts profesionāli, kā arī sociālo mentoru un sociālā darbinieka dalība dažādās sanāksmēs, tādējādi paplašinot redzesloku un veidojot sadarbību ar dažādu institūciju pārstāvjiem.

Pēc ārkārtējā stāvokļa izsludināšanas valstī, jau marta vidū LSK veica izmaiņas pakalpojuma sniegšanas formātā, īpaši, kas attiecas uz sadarbību ar dažādām institūcijām, kas pakalpojumus klientiem sāka nodrošināt attālināti – telefoniski vai elektroniski. Sociālie mentori un sociālie darbinieki ieguldīja lielu darbu, lai pielāgotos jaunajiem apstākļiem, t.i. – palīdzēja klientiem elektroniski noformēt iesniegumus un dokumentus, nosūtīt tos adresātiem ar Latvijas Pasta vai vietnes “*e-Latvija*” starpniecību, kā arī pārkārtoja savu ierasto darba ritmu uz daļēji attālinātu darbu.

2020. gada novembrī, pēc jauna COVID uzliesmoja un vēlreizēja ārkārtējās situācijas izsludināšanas valstī, sociālie darbinieki un sociālie mentori jau bija gatavi sadarbībai ar dažādām institūcijām attālināti, lai palīdzētu patvēruma meklētājiem un bēgļiem.

LSK turpināja sniegt un skaidrot aktuālo informāciju klientiem par valstī izsludināto ārkārtējo stāvokli, pieņemtajiem noteikumiem, ierobežojumiem, palīdzības saņemšanas iespējām, kā arī par sekām noteikumu neievērošanas gadījumā, kā arī par pakalpojumu sniedzēju darbu, skolu darbību, veica skaidrojošu darbu saistībā ar COVID prevenciju, lai klienti, ievērojot visas rekomendācijas, spētu sevi pasargāt, vienlaikus neapdraudot apkārtējos.

Galvenokārt, klienta atrašanās pašizolācijā vai karantīnā ietekmēja pirmreizējās konsultācijas termiņu, to pagarinot no 3 darba dienām līdz attiecīgā klienta pašizolācijas vai karantīnas beigām.

Sadarbībā ar Starptautisko Sarkanā Krusta un Sarkanā Pusmēness biedrību federāciju (IFRC) un Pasaules Veselības organizāciju, kā arī, ņemot vērā Latvijas valsts iestāžu sniegtos ieteikumus, LSK jau pavasarī izstrādāja informatīvos materiālus klientiem latviešu, angļu, krievu, dari, turku un arābu valodās par preventīviem aizsardzības pasākumiem, kā arī par rīcību, ja cilvēkam ir aizdomas par inficēšanos ar COVID vīrusu. Pārskata perioda laikā pašizolācijā vai karantīnā ir bijuši līdz 20 personām PMC, Muceniekos, t.i. – tie, kas ierodas Latvijā. Kamēr personā atrodas karantīnā nenotiek klātienē konsultācijas. Par klientu persona kļūst, kad iznāk no karantīnas, kad tiek veikta pirmreizējā intervija.

Līdz šim izolācijā ir bijuši 4 klienti, saistībā ar sociālās mentores saslimšanu ar COVID. Projekta koordinators reaģēja ļoti ātri un tika identificēti visi iespējamie klienti un darbinieki, ar kuriem kliente bijusi kontaktā. Visiem tika veikts COVID tests, kas bija negatīvs. Šajā periodā neviens klients no PMC nav saslimis ar COVID. Vasarā saslima kliente, kas dzīvo

ārpus PMC un kas bija tikusies ar savu mentoru un sociālo darbinieku. Tiklīdz kliente uzzināja, ka ir COVID pozitīva, tā paziņoja to. Abi darbinieki ievēroja pašizolāciju, veicot COVID testu. Tests bija negatīvs,

Sociālie darbinieki turpināja katra klienta sociālā gadījuma vadību, papildus pievēršot uzmanību sociālā darba aspektiem krīzes situācijā un monitorējot klientu psihoemocionālo stabilitāti krīzes apstākļos, un sniedza papildus nepieciešamo atbalstu. Novērots, ka augsta stresa apstākļos, kad jau tā neskaidrā situācija kļūst sarežģītāka, daļai no klientiem parādās emocionālās veselības traucējumi un palielinās trauksme. Lai mazinātu trauksmi, sociālais darbinieks veic regulāru, ilgstošu psihoemocionālā atbalsta sniegšanu savas kompetences ietvaros.

XI. Rīcības stratēģijas un Novērtēšanas metodika sociālā gadījuma vadīšanas procesa noslēgumā

Pakalpojuma sniegšanas laikā, 2020. gada janvārī tika izstrādātas divas Rīcības stratēģijas, pēc kurām vadoties, tiek sniegts atbalsts patvēruma meklētājiem pirms un pēc statusa saņemšanas: *Rīcības stratēģija par pakalpojuma un sociālekonomiskā atbalsta sniegšanu patvēruma meklētājiem uzreiz pēc viņu ierašanās Latvijā pirms statusa saņemšanas*, un *Rīcības stratēģija par pakalpojuma un sociālekonomiskā atbalsta sniegšanu patvēruma meklētājiem, kas saņēmuši lēmumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu*, kā arī “*Novērtēšanas metodika sociālā gadījuma vadīšanas procesa noslēgumā*”.

Stratēģijās izstrādāts secīgs rīcības plāns klienta – patvēruma meklētāja, bēgļa un personu ar alternatīvo statusu - pilnvērtīgai sociālekonomiskai iekļaušanai sabiedrībā, veicot nepieciešamos atbalsta un integrācijas pasākumus, izstrādājot individuālus sociālekonomiskās iekļaušanas plānus. Stratēģijas nosaka pakalpojumu sniegšanas un saņemšanas nosacījumus, sociālā darbinieka un sociālā mentora pienākumus, veicamos uzdevumus un rīcības, nepieciešamās dokumentācijas izstrādi un sniegto pakalpojumu reģistrēšanas kārtību.

Šajā periodā abas stratēģijas šajā periodā tika papildinātas ar **sadaļu par rīcību COVID apstākļos**, ņemot vērā dažādus informācijas avotus – gan Labklājības ministrijas ieteikumus sociālo pakalpojumu sniegšanai ārkārtējās situācijas laikā¹, gan Slimības profilakses centra ieteikumus, gan LSK izstrādātos materiālus saskaņā ar Pasaules veselības organizācijas ieteikumiem². Abas stratēģijas tika papildinātas ar konkrētām darbībām, ko veic sociālie darbinieki un sociālie mentori, ievērojot drošības pasākumus COVID laikā, lai pasargātu sevi un klientus no iespējas saslimt ar COVID, kad notiks pirmreizējās intervijas jaunpienācējiem, kā tiks strādāts, ja kāds esošais klients vai darbinieks būs inficējies ar COVID vai būs karantīnā, kādas darbības tad ir jāveic darbiniekiem. Kā norisināsies sadarbība ar PMC administrāciju, piem. - informācijas apmaiņas regularitāte u.c., tāpat kā norisināsies mentoru un sociālās darbinieces tikšanās, sarunas, ja darbinieku skaits (vienlaicīgi uz vietas PMC) tiks ierobežots.

Abas Rīcības stratēģijas sociālie darbinieki un sociālie mentori izmanto savu ikdienas pienākumu veikšanā. Tās kalpo kā vadlīnijas klientu sociālekonomiskā iekļaušanas plāna īstenošanai.

Jau iepriekšējā periodā tika izstrādāta “*Novērtēšanas metodika sociālā gadījuma vadīšanas procesa noslēgumā*”, pēc kuras tiek izvērtēti sniegtā pakalpojuma rezultāti un sniegtā pakalpojuma piemērotība mērķa grupai (klientiem), apkopojot un analizējot datus. Metodikas izvērtēšanas rezultāti turpina kalpot pakalpojuma “*Sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojuma nodrošināšana patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu*” un tā

¹ <https://www.lm.gov.lv/lv/informacija-par-covid-19>

² <https://www.spkc.gov.lv/lv/aktualitates-par-covid-19>

² <http://www.redcross.lv/ka-sevi-pasargat-no-covid-19/>

kvalitātes uzlabošanai. Noslēguma izvērtēšanu pēc izstrādātās metodikas veic sociālais darbinieks, kas bijis attiecīgā sociālā gadījuma vadītājs. Katrs klients tiek izvērtēts pēc metodikā noteiktiem kritērijiem. Novērtēšana tiek veikta, izmantojot aprakstošo un pakāpju novērtēšanas metodi. Pārskata periodā visiem slēgtajiem (3) sociālekonomiskajiem iekļaušanas plāniem tika veikta novērtēšana. Galvenie secinājumi – (1) klientiem līdz statusa saņemšanai pamata vajadzības tika nodrošinātas, (2) ir vājas un nepietiekamas latviešu valodas zināšanas un (3) lielākā daļa aktīvi iesaistās savas situācijas risināšanā.

Sociālais darbinieks sniedz Sociālajam dienestam informāciju par ģimenes sociālo situāciju pēc pakalpojuma perioda beigām, ja konkrētā ģimene vai indivīds vēl nav bijis Sociālā dienesta redzes lokā, kā arī informē “Gribu palīdzēt bēgļiem”, kāda bija savstarpējā vienošanās.

XII. Risku analīze (atbilstoši TS), t.sk. kā identificētie riski ir ietekmējuši pakalpojuma īstenošanas norisi, izpildi un rezultātu kvalitāti

Saskaņā ar LSK Tehnisko piedāvājumu, lai nodrošinātu kvalitatīvu un pārskatāmu darbu pakalpojuma sniegšanas laikā, LSK izvirzīja 6 riska veidus un pasākumus to novēršanai un mazināšanai. Pakalpojuma sniegšanas laikā tika veikta regulāra risku ietekmes analīze un šajā periodā, izvērtējot riskus :

Sadaļā “**Projekta īstenošana**” tika pievienoti divi jauni riski:

- a) COVID vīrusa izplatība;
- b) Iespējamā klientu strauja krišanās, līdz kritiskam skaitam, t.i. – 30.

Prioritārs dalījums (vērtējums: augsts, vidējs, zems)	Risku veidi	Pasākumi riska novēršanai vai mazināšanai	Risku ietekmes novērtējums pakalpojuma sniegšanas periodā no 2020.gada 1.jūnija- 2020.gada 30.novembrim
Augsts	Vadība	1) Pakalpojuma sniegšanu vadīs LSK pakalpojuma koordinators, kurš katru nedēļu organizēs kopsapulci, kurā piedalīsies sociālie darbinieki, sociālie mentori un pēc nepieciešamības piesaistītie citi LSK darbinieki, kā arī regulāri atskaitīsies LSK vadībai par pakalpojuma īstenošanas gaitu; 2) Regulāri tiks apkopotas darba procesa veiksmes un neveiksmes, savlaicīgi apzinot iespējamās krīzes situācijas un nodrošinot spēju laicīgi reaģēt, ja nepieciešams veikt attiecīgus uzlabojumus; 3) Sociālais darbinieks reizi nedēļā tiksies ar sociālajiem mentoriem, lai pārspriestu un/vai vienotos par nepieciešamiem uzlabojumiem, kopīgi izstrādātajā klientu individuālo sociālekonomiskās iekļaušanas plānu realizēšanā. Sociālais darbinieks, savas kompetences ietvaros, sociālajiem mentoriem piedāvās apmācības un izglītojoši informatīvos materiālus par aktuāliem jautājumiem;	1) Pakalpojuma sniegšanas koordinators un sociālais darbinieks regulāri, katru nedēļu (nereti izņemot nedēļas, kad notika supervīzijas vai apmācības) organizēja sociālo mentoru un sociālo darbinieku kopsapulci, COVID laikā notika sapulces attālinātā režīmā Zoom interneta platformās. 2) LSK regulāri informēja SIF par dažādām pakalpojuma sniegšanā radušajām problēmām un krīzes situācijām, tostarp saistībā ar COVID. 3) Sociālie darbinieki / s regulāri, tikās individuāli ar sociālajiem mentoriem, lai pārspriestu klientu individuālo sociālekonomiskās iekļaušanas plānu, radušās problēmas un iespējamus risinājumus. Regulāri sociālajiem darbiniekiem un sociālajiem mentoriem tika

		4) <u>Ārkārtas situāciju gadījumā</u> tiks mobilizēti iesaistītie darbinieki, sasaukta ārkārtas sapulce turpmāko darbu izpildei, prioritāri nosakot darāmo darbu kārtību un atbildības jomas, kā arī, ja radīsies nepieciešamība, piesaistīti papildus speciālisti (piem. psihologs, jurists, citi LSK darbinieki u.c.); 5) Regulāri par visām darbībām, identificētajiem riskiem un plānotajiem pasākumiem to novēršanai vai mazināšanai, tiks informēts Pasūtītājs.	nodrošinātas supervīzijas - gan kopējās, gan individuālās. Kopumā perioda laikā notika 12 kvalifikācijas celšanas apmācības un 5 supervīzijas sociālajiem darbiniekiem un sociālajiem mentoriem (3h - 4h garumā), tostarp 2 individuālās mentoru supervīzijas 4) Pēc otrreizējās ārkārtējās situācijas valstī pasludināšanas novembra sākumā, nekavējoties tika sasaukta sociālo darbinieku un sociālo mentoru sapulce, lai vienotos par turpmāko pakalpojuma veikšanas formu COVID laikā, ņemot vērā valsts rekomendācijas un ierobežojumus. Arī PMC administrācija izdeva rīkojumu, ka PMC uz vietas vienlaicīgi var atrasties 4 LSK darbinieki, obligāti izmantojot sejas maskas. Sapulcē tika lemts, ka darbs tiks turpināts, mainoties sociālajiem mentoriem dienas laikā, veidojot darba laika grafikus. Sadarbība ar tulkus no 09.11. un Valsts cilvēktiesību centra juristiem notika, kontaktējoties ar sociālo mentoru un sociālo darbinieku telefoniski, pieaicinot klientus, kam nepieciešama juridiskā palīdzība. Ar klientiem, kas dzīvo ārpus PMC, tika nolemts komunicēt attālināti, ar tulka palīdzību. 5) LSK no saviem resursiem sociālajam darbiniekam un sociālajiem mentoriem COVID laikā regulāri nodrošināja sejas maskas un dezinficējošos līdzekļus pakalpojuma sniegšanas telpās 5) Pasūtītājs tika regulāri informēts par dažādiem apgrūtinājumiem un problēmsituācijām šī perioda laikā. Kopumā pakalpojums šajā periodā tika sniegts kvalitatīvi, līgumā noteiktajos ietvaros.
Augsts	Personāls	1) Pakalpojuma sniegšanas koordinators, sociālais darbinieks, sociālie mentori ikdienā pildīs līgumā noteiktās prasības;	1) Pakalpojuma sniegšanas laikā tika pildītas visas līgumā noteiktās prasības;

		2) LSK nodrošinās personāla piesaisti un nodarbināšanu, saskaņā ar līgumā noteiktajām prasībām un atbilstoši LR likumdošanas aktiem; 3) LSK nodrošinās personāla profesionālās kompetences celšanu – dalība apmācībās, semināros, konferencēs, darba grupās, pieredzes apmaiņās ar Latvijas un ārvalstu ekspertiem par bēgļu uzņemšanas un efektīvas palīdzības sniegšanas jautājumiem; 4) LSK regulāri nodrošinās personāla supervīziju gan grupās, gan individuāli, ja nepieciešams (konsultatīvs atbalsts, speciālistu darbībai paredzēts metožu kopums ar mērķi uzlabot speciālista profesionālo kompetenci un sniegt viņam psiholoģisko atbalstu, lai paaugstinātu darba kvalitāti);	prasības, pārkāpumi netika konstatēti. 2) LSK regulāri piesaistīja personālu pakalpojuma sniegšanai un nodrošināja aizvietojamību darbinieka prombūtnes laikā. 3) LSK regulāri nodrošināja personāla profesionālās kompetences celšanu, organizējot apmācības un kvalifikācijas celšanas pasākumus, (kopumā – 12), kā arī piedalījās vairākās valsts iestāžu un nevalstisko organizāciju darba grupās, diskusijās, kas saistītas ar patvēruma meklētāju un bēgļu integrāciju Latvijā, tostarp viņu situāciju COVID laikā. LSK pakalpojuma sniegšanas laikā regulāri komunicēja ar ANO bēgļu aģentūras (UNCHR) Ziemeļeiropas nodaļas pārstāvjiem, lai informētu par pakalpojuma sniegšanas gaitu un patvēruma meklētāju un bēgļu situāciju Latvijā, jo īpaši COVID laikā, kā arī sadarbojās ar Starptautisko Sarkanā Krusta un Pasmēness biedrību federāciju, lai apmainītos ar informāciju par darbu ar patvēruma meklētājiem un bēgļiem COVID apstākļos. 4) Sociālie darbinieki un sociālie mentori piedalījās 5 supervīzijās (kopumā 17 h). Atsevišķas supervīzijas (kopējo ietvarā), kā minēts, notika diviem sociālajiem mentoriem. Šī perioda laikā klientu skaits COVID krīzes dēļ pamazām kritās, līdz jūlija mēneša beigās tika pieņemts lēmums atstāt vienu sociālo darbinieku un sešus mentorus (līdz 01.08. – 2 sociālie darbinieki un 11 sociālie mentori). Ja iepriekšējā periodā vidēji tika apkalpoti 85 klienti, tad šajā periodā – vidēji 65 klienti mēnesī. Pakalpojuma sniegšanas periodā ir atbrīvoti no darba 5 sociālie

			mentori, neviens jauns nav pieņemts darbā.
Augsts	Finanses	1) Iepirkuma līgumā noteiktās finanšu darbības veiks LSK grāmatvedis; 2) LSK grāmatvedis ikdienā sekos līdzi un izvērtēs iespējamās finanšu risku draudus; 3) LSK grāmatvedis regulāri sniegs atskaites pakalpojuma sniegšanas koordinatoram par projekta finansiālo situāciju, caurspīdīgas un saprotamas finanšu plūsmas nodrošināšanai 4) LSK grāmatvedis un pakalpojuma sniegšanas koordinators projekta finanšu plūsmu prezentēs LSK ģenerālsekretāram 1 reizi 3 mēnešos; 5) LSK (sociālais darbinieks) regulāri sekos līdzi, lai nerastos dubultā finansējuma risks, piemēram, lai sociālais mentors vienlaicīgi savā darba laikā, nestrādātu algotu tulka darbu, tulkojot savam klientam; 6) LSK sekos līdzi, lai vienas un tās pašas aktivitātes īstenošanai netiktu izmantots cits finansējuma avots.	1) Pakalpojuma sniegšanas laikā LSK grāmatvedis sekmīgi veica līgumā noteiktās finanšu darbības; 2) LSK grāmatvedis regulāri sekoja līdzi un izvērtēja pakalpojuma sniegšanas finanšu riska draudus; 3) LSK grāmatvedis un koordinators regulāri tikās un analizēja projekta finansiālo situāciju, caurspīdīgas un saprotamas finanšu plūsmas nodrošināšanai; 4) LSK grāmatvedis un pakalpojuma sniegšanas koordinators prezentēja pakalpojuma sniegšanas finanšu plūsmu LSK ģenerālsekretāram 1 reizi 3 mēnešos. 5) Perioda laikā sociālais darbinieks regulāri sekoja līdzi, lai nerastos dubultais finansējums, nodrošinot, ka sociālais mentors vienlaicīgi sava darba laikā nestrādātu algotu tulka darbu. Šādas situācija netika atklāta. 6) LSK regulāri sekoja līdzi, lai vienas un tās pašas aktivitātes īstenošanai netiktu izmantots cits finansējuma avots. Šādas situācijas netika atklātas.
Augsts	Īstenošana	1) Iepirkuma līgumā noteikto aktivitāšu īstenošanas laikā LSK izpildīs visas noteiktās aktivitātes; 2) LSK pārstāvji regulāri piedalīsies valsts līmeņa sanāksmēs/ darba grupās (LR Iekšlietu ministrija, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, nevalstiskās organizācijas u.c.), kā arī Starptautiskās Sarkanā Krusta un Sarkanā Pūsmēness Federācijas 190 dalībvalstu Migrācijas kopsapulcēs, tādā veidā sekojot līdzi aktualitātēm Latvijā un pasaulē, apzinot bēgļu un patvēruma meklētāju vajadzības un to uzņemšanas darba procesus; 3) Tiks izstrādāts risku vadības un pasākumu plāns, regulāri analizējot esošo situāciju un nepieciešamības gadījumā veicot uzlabojumus; 4) Gadījumā, ja negaidīti strauji, vienlaicīgi palielināsies klientu skaits (atsevišķi gan no Eiropas Savienības pārvietošanas programmas	1) Pakalpojuma sniegšanas laikā tika īstenotas visas līgumā noteiktās aktivitātes, par ko regulāri, katru mēnesi, papildus ikmēneša atskaitēm, sociālo darbinieku un sociālo mentoru sanāksmēs piedalījās arī Pasūtītāja pārstāvji 2) LSK pārstāvji pārskata perioda laikā regulāri piedalījās sanāksmēs un darba grupās (pēc ārkārtējās situācijas Valstī izsludināšanas - attālināti, dažādās interneta platformās), stāstot par pakalpojuma īstenošanas aktualitātēm, sasniegtajiem rezultātiem un izaicinājumiem, kā arī Starptautiskās Sarkanā Krusta un Sarkanā Pūsmēness Federācijas 192 dalībvalstu Migrācijas kopsapulcēs, tādā veidā sekojot līdzi aktualitātēm

	ietvaros uz Latviju pārvietotajiem patvēruma meklētājiem, gan personām, kas ierodas Latvijā patstāvīgi), lai notiktu operatīva atbalsta sniegšana, vadošais sociālais darbinieks informēs LSK koordinatoru, tiks piesaistīti papildus sociālie mentori (nepieciešamības gadījumā arī sociālie darbinieki) atbilstoši cilvēku skaitam; informēs Pasūtītāju par nepieciešamību saskaņot darbinieku skaita pieaugumu; vadošais sociālais darbinieks sadalīs mērķa grupu sociālajiem mentoriem; kamēr nebūs piesaistīti jauni sociālie mentori (nepieciešams laiks potenciālo darbinieku atlasei, profesionālās pieredzes atbilstības noteikšanas procedūras veikšanai, saskaņošanai ar Pasūtītāju), tikmēr vadošais sociālais darbinieks proporcionāli pēc skaita (līdzīgs cilvēku skaits uz 1 sociālo mentoru) nozīmēs klientus esošajiem sociālajiem mentoriem. 5) Gadījumā, ja strauji samazināsies klientu skaits (kritiskā robeža – 30 klienti), LSK sociālais darbinieks informēs projekta koordinatoru un vadību, informēs par to nekavējoties Pasūtītāju par nepieciešamību veikt grozījumus līgumā, kā arī samazinās sociālo mentoru skaitu. 6) <u>COVID pandēmijas risks.</u> Visi LSK darbinieki ievēro visus drošības pasākumus COVID prevencijai, ir nodrošināti ar aizsardzības līdzekļiem. Ja saslimst kāds LSK Sociālais darbinieks vai sociālais mentors, par to nekavējoties tiek ziņots PMC administrācijai, uzskaitot klientus, ar kuriem darbinieks bijis kontaktā. No PMC puses tiek izsaukta dezinfekcijas grupa un visas telpas tiek dezinficētas. Darbinieks, atrodas izolācijā, kā arī tie, kas bijuši ar viņu kontaktā – gan darbinieki, gan klienti. PMC regulāri tiek mērīta temperatūra visiem darbiniekiem un klientiem, ja kāds ir bijis kontaktā ar COVID slimu personu, nekavējoties tiek izolēts speciāli paredzētā karantīnas zonā. LSK darbinieks neapmeklē darbu un visi, kas ar viņu bijuši kontaktā atrodas pašizolācijā un veic COVID testus. Tikmēr LSK nodrošina darbinieka aizvietošanu. Sīkāk visas darbības ir aprakstītas pilnveidotajās LSK stratēģijās “<i>Rīcības stratēģija par pakalpojuma un sociālekonomiskā atbalsta sniegšanu patvēruma meklētājiem uzreiz pēc viņu ierašanās Latvijā</i>”	Latvijā un pasaulē, apzinot bēgļu un patvēruma meklētāju vajadzības, īpaši COVID krīzes laikā; 3) Jauns risku vadības un pasākumu plāns netika izstrādāts, taču tika papildināts esošais, ar diviem riskiem, sadaļā “Īstenošana” un sadaļā “Personāls” (sk. zemāk) 4) Šobrīd šī riska (klientu nekontrolēts pieaugums) izpildīšanās ir ļoti zema, jo COVID krīzes pasaulē dēļ liels klientu skaita pieplūdums nav novērojams, tieši otrādi – tas krītas. 5) Šobrīd klientu skaits ir uzskatāms par stabilu, t.i. – jau vairākus mēnešus vidēji 60 klienti. Ir pamats prognozēm, ka politiskie bēgļi no Baltkrievijas turpinās ierasties Latvijā. LSK sociālais darbinieks regulāri seko līdzi klientu skaita kritumam, vai pieaugumam. Jūlijā mēnesī, kad viss liecināja, ka klientu skaits nerasniegs 60, tika pieņemts lēmums samazināt sociālo darbinieku un sociālo mentoru skaitu, lai tas atbilst līgumā noteiktajam. Šis lēmums izrādījās pareizs, jo gan augusta mēnesī, gan septembrī tika apkalpoti 53 klienti mēnesī, kas pieļauj tikai vienu sociālo darbinieku un ne vairāk kā 6 sociālos mentorus (pirms tam strādāja 2 sociālie darbinieki un 11 sociālie mentori) 6) Perioda laikā saslima viens LSK darbinieks, par ko nekavējoties tika ziņots PMC administrācijai un tai pašā dienā klienti, kas bija kontaktā ar šo darbinieku tika izolēti un tika veikti COVID tests. Līdz šim nevienam klientam PMC nav ticis uzrādīts COVID pozitīvs tests. Karantīnā, pēc saskarsmes ar COVID slimo sociālo mentoru, ir atradušies 4 klienti, kamēr viņi atradās karantīnā ar viņiem tika strādāts attālināti un viņiem tika sniegts psihoemocionāls atbalsts un visa informācija, kas attiecas uz karantīnā pavadāmo laiku, COVID testu u.c. jautājumiem, kas

		<i>PIRMS bēgļa vai alternatīvā statusa saņemšanas” un “Rīcības stratēģija par pakalpojuma un sociālekonomiskā atbalsta sniegšanu patvēruma meklētājiem PĒC bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanas” (sk. ziņojuma VIII sadaļu)</i>	klientus interesēja. Komunikācija notika nepārtraukti. Ar COVID vasarā saslima viena kliente, kas dzīvoja ārpus PMC, tā kā viņai atklāja COVID nedēļu pēc sociālā darbinieka un sociālā mentora apmeklējuma, abi darbinieki pašizolējās, strādāja attālināti un COVID tests viņiem bija negatīvs.
Augsts	Juridiskie riski	1) LSK regulāri sekos līdzi un izvērtēs iespējamus juridiskos riskus saistībā ar līgumā noteikto aktivitāšu izpildi; 2) LSK strādās atbilstoši līgumā noteiktajam - atbilstoši Ministra kabineta 2016.gada 9.februāra noteikumu Nr.102 “Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.1.4. specifiskā atbalsta mērķa “Palielināt diskriminācijas riskiem pakļauto personu integrāciju sabiedrībā un darba tirgū” 9.1.4.4. pasākuma "Dažādību veicināšana (diskriminācijas novēršana)" (turpmāk – MK noteikumi) 32.punktā, 33.punktā un Ministru kabineta 2015.gada 2.decembra rīkojuma Nr. 759 “Rīcības plānā personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā” (turpmāk – Rīcības plāns) 3.7.punktā un 3.8.punktā minētajiem paredzētajiem pasākumiem; 3) Nepieciešamības gadījumā juridisko jautājumu aspektā LSK piesaistīs pieredzējušu juristu; 4) Aktivitāšu īstenošanas laikā jebkuru šaubu gadījumā, kas attiecas uz noslēgtā līgumu īstenošanu, LSK koordinators konsultēties ar Pasūtītāja kontaktpersonu līguma izpildes jautājumos; 5) LSK sekos patvēruma meklētāju un personu ar bēgļa vai alternatīvo statusu datu drošības aspektiem visos pakalpojuma sniegšanas etapos.	LSK regulāri sekoja līdzi un analizēja juridiskos riskus attiecībā uz līgumā noteikto aktivitāšu izpildi un strādāja atbilstoši līgumā noteiktajam. Juridisko jautājumu aspektā nebija nepieciešamības piesaistīt juristu. Lai veicinātu sociālo mentoru un sociālo darbinieku izglītību ar patvēruma meklētājiem un bēgļiem saistītos juridiskajos jautājumos, darbinieki regulāri sazinās ar Latvijas Cilvēktiesību centra juristiem, LR Tiesībsarga biroju. Tāpat LSK šī perioda laikā regulāri konsultējās ar PMLP Patvēruma meklētāju nodaļas ekspertiem un Robežsardzi juridiskajos jautājumos, kā arī apmeklēja Valsts Drošības dienesta semināru par sabiedrības radikalizāciju. LSK regulāri sekoja līdzi patvēruma meklētāju un personu ar bēgļa vai alternatīvo statusu datu drošības aspektiem visās pakalpojuma sniegšanas aktivitātēs.
Vidējs	Mediji un sabiedrības attieksme	1) Saistībā ar personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, uzņemšanas procesu Latvijā, līdz šim novērota izteikta sabiedrības un mediju interese. Informācija, ievērojot līgumā noteikto personu datu konfidencialitāti, LSK programmas īstenošanas laikā līdz šim regulāri sniegta un tiks sniegta visiem Latvijas vadošajiem medijiem (televīzija, laikraksti,	1) LSK regulāri sniedza informāciju masu medijiem - gan preseī, gan TV, gan Radio (pēc pieprasījuma). Pakalpojuma sniegšanas laikā netika novērota pastiprināta mediju un sabiedrības uzmanība pakalpojuma sniegšanas gaitai; 2) Tā kā interese par pakalpojuma sniegšanu no masu mediju puses bija

	interneta ziņu portāli, radio), atsaucoties uz žurnālistu aicinājumiem sniegt intervijas; 2) nepieciešamības gadījumā tiks organizēti LSK pasākumi mediju informēšanai saistībā ar sociālo darbinieku un sociālo mentoru pakalpojuma sniegšanu; 3) LSK aktīvi turpinās piedalīties Latvijā rīkotajās konferencēs, semināros un diskusijās (piem., LR Saeimā, dažādu vēstniecību, pašvaldību un NVO organizētos pasākumos), kas saistītas ar bēgļu uzņemšanas procesiem Latvijā un citviet pasaulē. LSK regulāri informēs pasākumu dalībniekus, kā arī, izmantojot LSK komunikācijas tīklus (mājaslapa www.redcross.lv, Facebook profils www.facebook.com/LatvijasSarkanaisKrusts, LSK ikmēneša e-avīze u.c.) par Sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumu nodrošināšanu patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu Latvijā; 4) LSK turpinās pretdiskriminācijas, cilvēktiesību, sociālās integrācijas, pilsoniskās sabiedrības, tolerances jomu veicināšanu. Tas tiks veikts ar mērķi mazināt šķēršļus Latvijas pilsoniskās sabiedrības izaugsmei un veicināt iedzīvotāju pilsoniskās līdzdalības prasmes un iespējas iesaistīties sabiedrībai nozīmīgu, aktuālu un kopīgu jautājumu risināšanā. Uzkrātā LSK pieredze un aktīvā darbība Latvijas pilsoniskās līdzdalības veicināšanai ir nozīmīgs resurss patvēruma meklētāju un personu ar bēgļa vai alternatīvo statusu integrācijas procesa uzlabošanai un sabiedrības tolerances attieksmes pret patvēruma meklētājiem un bēgļiem veicināšanā.	zema, nebija nepieciešamības organizēt pasākumus mediju informēšanai; 3) Pakalpojuma sniegšanas laikā LSK aktīvi piedalījās Latvijā rīkotajās semināros un diskusijās, kas saistītas ar patvēruma meklētāju un personu, kas ieguvušas statusu situāciju Latvijā, integrāciju sabiedrībā. Katru mēnesi LSK sagatavoja informāciju par iepriekšējā mēnesī sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumu nodrošināšanu patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu, izvietojot informāciju LSK komunikācijas tīklos (5 mājaslapā www.redcross.lv, 5 Facebook profilā www.facebook.com/LatvijasSarkanaisKrusts). LSK regulāri izvietoja savā mājas lapā un sociālajos tīklos informāciju par dažādiem patvēruma meklētāju un statusu ieguvušajiem, integrācijas pasākumiem, ko organizēja LSK, sadarbībā ar partneriem un kuros piedalījās patvēruma meklētāji un personas ar alternatīvo vai bēgļa statusu. 4) LSK turpināja pretdiskriminācijas, cilvēktiesību, sociālās integrācijas, pilsoniskās sabiedrības, tolerances jomu veicināšanu patvēruma meklētāju un personu ar bēgļa vai alternatīvo statusu integrācijas procesa uzlabošanai un sabiedrības tolerances celšanai pret patvēruma meklētājiem un bēgļiem. <u>Galvenās aktivitātes šajā jomā:</u> (1) LSK organizētais integrācijas projekts “Pabūsim kopā” – 5 integrācijas pasākumi, 7 sieviešu atbalsta grupas, 3 Dzīvās bibliotēkas, kopā projektā piedalījās 115 dalībnieki; (2) Oktobrī mācības jauniešiem par iekļaujošu sabiedrību, piedalījās 30 jaunieši;

			(3) Oktobrī notikušas starptautiskās apmācības par psihoemocionālā atbalsta sniegšanu ārkārtas situācijās; (4) Motivācijas paaugstināšanas un atbalsta pakalpojuma nodrošināšana sociālās atstumtības un diskriminācijas riskam pakļautām personu grupām.

XIII. Finanses

Līguma summa, saskaņā ar 2019. gada 4. novembra iepirkuma līgumu Nr. S-SIF-2019-22 par „Sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumu nodrošināšanu patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu” sastādīja 532 800.00 EUR. Par sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojuma nodrošināšanu laika posmā no 2020. gada 1. jūnijam līdz 2020. gada 30. novembrim ir veikta apmaksā 57 200 EUR bez PVN, kas ir 10,74% no līguma summas jeb 64,41% no plānotā 6 mēnešos proporcionāli sociālo mentoru un sociālo darbinieku skaitam.

XIV. Sadarbības partneri, veiktās aktivitātes un publicitātes pasākumi

Jau iepriekšējos pakalpojuma sniegšanas periodos LSK komandai izveidojās un pārskata periodā turpinājās laba sadarbība ar dažādām valsts iestādēm (Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, LR Labklājības ministrija, Nodarbinātības valsts aģentūra, LR Iekšlietu ministrija, Valsts Sociālās apdrošināšanas aģentūra, LR Kultūras ministrija, Sabiedrības integrācijas fonds u.c.), izglītības iestādēm (Rīgas 93. vidusskola, Rīgas Starptautiskā skola, Ropažu vidusskola, Ropažu pirmsskolas izglītības iestāde “Annele” u.c.), kā arī Rīgas un Ropažu sociālajiem dienestiem un Ropažu Bāriņtiesu, nevalstiskajām un ārvalstu organizācijām (biedrība “Gribu palīdzēt bēgļiem”, biedrība “Patvērums “Drošā māja”, “Trepes”, “Pieaugušo izglītības centrs”, Latvijas Cilvēktiesību centru, Starptautiskā migrācijas organizācija”, ANO Bēgļu aģentūra (UNHCR) u.c.).

Perioda laikā, lai uzlabotu savstarpēju sadarbību patvēruma meklētāju un personu, kas ieguvušas statusu, pakalpojuma sniegšanā, LSK tikās ar biedrību “Patvērums “Drošā māja””, lai informētu par savām aktivitātēm un savstarpēji saskaņotu savas aktivitātes, biedrību “Gribu palīdzēt bēgļiem” par jautājumiem saistībā ar “atgrieztajām personām” un sadarbību, kad personai ir beidzies LSK pakalpojuma laiks, kā arī ar NVA pārstāvi, lai apmainītos ar informāciju par situāciju darba tirgū un iespējām.

Pirms skolas uzsākšanās sociālie mentori kopā ar 4 bērniem, no kuriem 3 uzsāka mācības, no 2 ģimenēm devās uz Ropažu pirmsskolas izglītības iestādi un vidusskolu, lai palīdzētu iekārtot bērnus skolā un palīdzētu saprast izglītības iestāžu vadības informāciju par kārtību, iekšējiem normatīvajiem aktiem skolā/ bērnudārzā, par kārtību grupiņā, skolas autobusa pienākšanas/atiešanas laikiem u.tml. jautājumiem. Tāpat sociālie mentori kopā ar klientiem un viņu bērniem iepazīs ar audzinātājiem un skolas/ bērnudārza vidi, saviem klases/ grupiņas bērniem. Uz Rīgas 93.vidusskolu sociālie mentori devās kopā ar 3 bērniem no 2 ģimenēm.

Vairāki integrācijas pasākumi notikuši ar Ropažu novada domes atbalstu. 2020. gada augustā, sadarbībā ar domi, patvēruma meklētāji no Turcijas, Azerbaidžānas, Krievijas kopā ar saviem un vietējiem bērniem, kā arī sociālajiem mentoriem piedalījās Ropažu novada domes organizētajos bērnu Sporta dienas svētkos “Jautrie starti”.

Tāpat, pakalpojuma periodā turpinājās sadarbība ar Ropažu novada Bāriņtiesu saistībā ar nepilngadīgajiem klientiem - patvēruma meklētājiem.

Oktobrī, sadarbībā ar Valsts Drošības dienestu, sociālie mentori un sociālais darbinieks noklausījās apmācības par sabiedrības radikalizācijas prevenciju.

Tāpat, šajā periodā notika tikšanās ar Tiesībsarga biroja pārstāvjiem, lai pārspriestu patvēruma meklētāju un statusu ieguvušo esošo situāciju, vajadzības un izaicinājumus, kā arī sociālais mentors piedalījās Tiesībsarga apmācībās par cilvēktirdzniecības upuru atpazīšanu un nepilngadīgajiem-nepavadītajiem.

Katru mēnesi LSK sagatavoja informāciju par iepriekšējā mēnesī sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumu nodrošināšanu patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu, izvietojot informāciju LSK komunikācijas tīklos (mājaslapa www.redcross.lv, Facebook profilā www.facebook.com/LatvijasSarkanaisKrusts).³

LSK regulāri izvietoja savā mājas lapā un sociālajos tīklos informāciju par dažādiem patvēruma meklētāju un statusu ieguvušajiem, integrācijas pasākumiem, ko organizēja LSK, sadarbībā ar partneriem un kuros piedalījās patvēruma meklētāji un personas ar alternatīvo vai bēgļa statusu.

XV. Izaicinājumi un grūtības, turpmāk nepieciešamās darbības

Arī šajā periodā, līdzīgi kā iepriekšējos, ir saglabājušie tādi paši izaicinājumi (izglītība, dzīves vietas atrašana, nepietiekamais pabalsta apmērs, nodarbinātība, latviešu valodas nepietiekamās zināšanas u.c.). Plaši apskatītas šīs problēmas ir visos līdzšinējos LSK ziņojumos par pakalpojuma izpildi (6 mēnešu periodi), kā arī sniegts LSK redzējums šo problēmu risināšanai. Līdz šim nav panākts progress šo problēmu risinājumam.

BANKAS KONTU ATVĒRŠANA

Kā izaicinājumu var minēt **bankas kontu atvēršanas jautājuma aktualizēšanu** personām ar alternatīvo statusu. Pēc šī jautājuma aktualizācijas, sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas fondu, šis jautājums tiek risināts valdības līmenī, taču konkrēti risinājumi vēl nav panākti. Jau iepriekšējos ziņojumos minēts, ka bankas bieži atsakās atvērt kontus alternatīvo statusu saņēmušajiem klientiem un sociālie mentori ir spiesti vairākas reizes doties uz dažādām bankām un pierādīt, ka arī alternatīvo statusu saņēmušie klienti ir starptautiski aizsargājamas personas un nav korekti pieprasīt samaksu par bankas kontu atvēršanu. Šajā periodā **atteikumu atvērt bankas kontus** (bezmaksas) **saņēma sešas personas** - no Sīrijas, Irākas, Krievijas, Afganistānas, Jemenas. Neskatoties uz šo faktu, sociāliem mentoriem tomēr izdevās panākt, ka šiem cilvēkiem, pēc visu Rīgas banku (arī Pasta) vairākkārtējiem apmeklējumiem, sarunām un argumentācijas ar personālu, bankas atvēra kontus bez maksas. Tas uzskatāms par izņēmumu, atsevišķu bankas darbinieku neinformētības par bankas politiku attiecībā uz alternatīvo statusu saņēmušajiem un, protams, sociālo mentoru neatlaidību.

DARBA TIRGUS ATVĒRŠANA PATVĒRUMA MEKLĒTĀJIEM

³ <http://www.redcross.lv/darbibas-jomas-2/socialais-atbalsts/sociala-darbinieka-un-sociala-mentora-pakalpojumu-nodrosinasana-patveruma-mekletajiem-un-personam-ar-begla-vai-alternativo-statusu-2019-2022/>

Jeb patvēruma meklētāju tiesības iekļauties Latvijas darba tirgū. Šobrīd patvēruma meklētājs nevar strādāt, ja nav uzturējies patvēruma meklētāja statusā, Latvijā vismaz 6 mēnešus. Arī pēc 6 mēnešiem, kad klients varētu strādāt un prakse rāda, ka lielākā daļa to ļoti vēlas, tas nav iespējams, jo viņiem nav bankas konta un līdz šim ir bijis tikai viens darba devējs, kas ir piekritis maksāt šādam klientam “skaidrā naudā”. Piedāvājums strādāt ir liels, bet birokrātisku apstākļu dēļ klients nevar uzsākt darbu, ko it kā formāli paredz likums. Turklāt maksāšana “skaidrā naudā” veicina nelegālo nodarbinātību un valstij “garām” iet nesamērīgi daudz nodokļu naudas, ko tā būtu varējusi iegūt no strādātgrībošiem klientiem.

Šobrīd šis jautājums tiek aktualizēts valdības līmenī, saistībā ar Baltkrievijas patvēruma meklētāju aktivitātēm, kuri pieprasa samazināt šo laiku un dot iespēju patvēruma meklētājiem strādāt algotu darbu, lai nevajadzētu izmantot vai “dzīvot” uz Latvijas valsts pabalstiem. Šādu vēlmi izsaka arī citu valstu patvēruma meklētāji, ko LSK ir aktualizējis vairākus gadus. Šī problēma ir tikusi skatīta vairākus gadus dažādās darba grupās, kurā ir piedalījušās arī atbildīgās institūcijas, bet bez risinājumiem.

Ilgā statusa izskatīšanas laikā (kas var būt vairāk par 6 mēnešiem, līdz pat gadam) klienti zaudē savas profesionālās iemaņas, izmainās viņu psiholoģiskais stāvoklis un rodas citas blaknes no ilgstošas bezdarbības (piemēram, depresija, trauksme, alkohola lietošana, konfliktēšana, agresija pret valsti, kas neļauj viņiem strādāt un uzturēt savas ģimenes u.c.).

IZGLĪTĪBA (Latviešu valoda u.c.)

Arī šo jautājumu LSK ir aktualizējis vairākus gadu no vietas. Patvēruma meklētāju bērniem (skolniekiem) izglītība netiek nodrošināta atbilstoši bērnu latviešu valodas zināšanām.

Risinājums varētu būt latviešu valodas apguve mazākiem bērniem, kas dzīvo PMC, **skolniekiem** - paredzēt atsevišķu, viņu zināšanām nevis vecumposmam atbilstošu mācību vielu un mācību materiālus. Nodrošināt intensīvu valodas apguvi un individuālu mācību plānu katram bērnam, ņemot vērā viņa pamatzināšanas tādos mācību priekšmetos kā matemātika, fizika, ķīmija latviešu valoda u.c.

Statusu saņēmušajiem **pieaugušajiem** klientiem ir ļoti grūti atrast latviešu valodas kursus, jo par pieejamajiem kursiem ir liela sabiedrības interese, kas rezultējas ar ātri nokomplektētām grupām. Savukārt pieteikšanos NVA piedāvātajiem latviešu valodas kursiem bezdarbniekiem nereti jāgaida vairākus mēnešus, bet, kad rinda pienākusi, persona jau ir atradusi darbu, līdz ar to tai šie kursi vairs nepienākas. Atrast piemērotus kursus strādājošiem arī ir izaicinājums, jo ir maz pieejami kursi, kas notiek pēc darba laika beigām. Risinājums varētu būt līdzīgs kā Vācijā – vismaz pusgadu pēc statusa saņemšanas ļaut klientam tikai mācīties valodu, lai vēlāk atrastu labāk apmaksātu darbu, jo tieši latviešu valodas neprasmes dēļ, pat augsti kvalificēti speciālisti šobrīd strādā mazkvalificētus darbu par minimālo darbu algu.

Tāpat 120 h īsi latviešu valodas kursi, kas tiek pasniegti patvēruma meklētājiem PMC ir par maz, lai iemācītos valodu, turklāt lielākā daļa klientu nav motivēta mācīties, jo ir neziņa vai piešķirts statusu, to atzīst paši klienti.

Problēma: Transports no Muceniekiem uz Ropažiem skolnieku un bērnudārznieku nogādāšanai.

Šobrīd nav problēmu nokļūt uz Ropažiem ar “skolnieku autobusu” uz skolu, vai bērnudārzu, bet ir problēma nogādāt bērnus atpakaļ, jo autobuss ir viens, bet skolas un bērnudārza darba laiki atšķiras. Sabiedriskais transports nekursē no/uz Ropažiem no Muceniekiem. Nereti bērnu vecākiem nākas mērot kājām vairākus kilometrus pa “dzīvu satiksmes plūsmu”, gar šosejas malu, lai nokļūtu Muceniekos no Ropažu bērnu dārza, ja bērns vēlas apmeklēt kādu pulciņu, kas beidzas, piemēram, plkst 18.30. Skolas autobuss kursē pēc pusdienslaika uz Muceniekiem.

Risinājums varētu būt pašvaldības līmenī, piemēram, speciāls transports šiem bērniem, kas pielāgojas bērnu skolas/bērnu dārza beigu laikam.

DZĪVESVIETAS ATRAŠANA PĒC STATUSA SAŅEMŠANAS

Problēma: Tiklīdz klients iegūst statusu, tam jāpamet Patvēruma meklētāju centrs Muceniekos vai mēneša laikā pēc vienošanās ar administrāciju, taču pirmreizējs pabalsts, uzsākot patstāvīgu dzīvi ārpus PMC, ir 278 EUR, kuru turklāt pēdējā laikā kontu neatvēršanas dēļ pabalsta izmaksa kavējās.. Turklāt, klients parasti nav atradis darbu un dzīvesvietu līdz statusa saņemšanai, kas apgrūtina viņa iespējas atrast dzīves vietu nepietiekamo līdzekļu dēļ (ikmēneša pabalsts 139 EUR).

Risinājums: Pabalsta paaugstināšana vai pagaidu mītne, "pusceļa māja", līdz klients atrod darbu, ir spējīgs pats maksāt par dzīvesvietas īrēšanu, vai pabalstu celšana.

Problēma: Atrast dzīvesvietu statusu saņēmušajiem, t.i., ar to saistīto pirmreizējo iemaksu pieprasījums, dārga īres maksa, izīrētāju nelaipnā attieksme. Sociālie mentori sāk meklēt dzīvojamo vietu klientiem uzreiz pēc statusa saņemšanas, taču klienti pēc statusa saņemšanas nav gatavi uzsākt patstāvīgu dzīvi ārpus PMC, jo vispirms ir jāsāk meklēt darbu, ir nepietiekamas valodas zināšanas un mazs finansiāls atbalsts, lai uzsāktu patstāvīgu dzīvi.

Risinājums: Nodrošināt vismaz gada garumā "pusceļa māju" vai īres maksas segšanu vismaz gada garumā visiem statusu saņēmušajiem.

Problēma: Uzsākot patstāvīgu dzīvi, klientiem nav pietiekami līdzekļu, lai iekārtotu mājokli un iegādātos sadzīves lietas. PMLP projekts nodrošina "starta paku" 70 EUR apmērā un par šo summu klientam ir jāiegādājas nepieciešamās sadzīves lietas, taču, kā rāda prakse, tas ir nepietiekami mitekļa iekārtošanai, kurā bieži nav dzīvošanai nepieciešamās lietas (piem., gulta, ledusskapis, veļasmašīna, virtuves piederumi, dvieļi, gultas veļa utt.

Risinājums: Palielināt "starta pakas" lielumu, atbilstoši reālām dzīves izmaksām.

Problēma: Patvēruma meklētājiem nav deklarēta dzīves vieta, kas apgrūtina uzreiz pēc statusa saņemšanas saņemt sociālo palīdzību, kā arī iespēju izmitināt klientus īslaicīgajās uzturēšanās mītnēs, jo pastāv prasība būt deklarētam Rīgā (klienti pārsvarā vēlas dzīvot un strādāt Rīgā). Tāpat, gadījumos, kad jāiesaista bāriņtiesa, ir problēmas, jo klienti nav deklarēti nevienā pašvaldībā. Īpašnieki ļoti nelabprāt deklarē klientus, jo tad saimniekam ir jāreģistrējas VID, lai oficiāli maksātu nodokļus par dzīvokļa izīrēšanu, ko viņi darīt nevēlas,

Risinājums: Deklarēt klientus PMC, piemēram, uz noteiktu laiku.

VESELĪBA

Problēma: Patvēruma meklētājiem pārsvarā tulks psihologa pakalpojuma saņemšanai nav bijis nodrošināts pietiekamā apjomā Psihologs ir nepieciešams gandrīz katram trešajam klientam, kas pārcietis vardarbību, ticis vajāts utt.

Risinājums: Nodrošināt pastāvīgu finansējumu psihologa konsultācijām un tulkiem, lai mazinātu traucsmi, depresiju utt.

SOCIĀLĀ AIZSARDZĪBA

Patvēruma meklētājiem nav iespējas piemērot Latvijas normatīvos aktus attiecībā uz **vardarbību ģimenē**, proti, vardarbības ģimenē gadījumā nav iespējama varmākas nošķiršana no upura. Tāpat nav iespējams saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, ievietojot upuri ar/ bez bērniem krīzes centrā, ja viņa/-š cieš no vardarbības. Šādi ir bijuši divi gadījumi iepriekšējos periodos. Vienā gadījumā vardarbīgo vīru bija iespēja ar tiesas lēmumu nelaist tuvāk par 100 metriem no PMC, jo viņš atšķirībā no sievas nedzīvoja PMC, otrajā gadījumā nebija šāda iespēja. Sociālais darbinieks vienojoties ar Resursu centru sievietēm "Marta" atrada

iespēju palīdzēt cietušajām sievietēm, nodrošinot psihologu, kas specializējas vardarbības gadījumos,

Risinājums: Veikt izmaiņas likumos, dodot iespēju saņemt rehabilitācijas pakalpojumus arī patvēruma meklētājiem bez deklarētās dzīvesvietas, jo Sociālais dienests var izskatīt iespēju piešķirt valsts apmaksātu RCS “Marta” psihologu sievietēm, kas cieš no vardarbības, ja viņas ir kaut kur deklarētas. Tāpat nepieciešams rast risinājumu par tulku piešķiršanu, jo tas nepienākas ārpus PMC vai no Tulku koordinācijas centra.

Problēma: Personām ar alternatīvo statusu, atšķirībā no personas ar bēgļu statusu, **nav iespējams saņemt lielāko daļu sociālos pabalstus:** valsts ģimenes pabalstu, bērna invalīda kopšanas pabalstu, bērna piedzimšanas pabalstu. Personām ar alternatīvo statusu ir īsāks VSAA izmaksātais pabalsta ilgums – 7 mēneši, personām ar bēgļa statusu – 10 mēneši.

Risinājums: Vienādot alternatīvo statusu saņēmušo tiesības ar bēgļa statusu saņēmušo tiesībām, kā to paredz Rīcības plāns⁴, jo abas ir personas, kas saņēmušas starptautisku aizsardzību. Šis jautājums ir skatīts neskaitāmās darba grupās, bet līdz šim bez jēlkādiem risinājumiem no atbildīgajām institūcijām,

XVI. Secinājumi un ieteikumi, priekšlikumi / ierosinājumi turpmākai pakalpojuma īstenošanai.

Arī secinājumi, ieteikumi, un priekšlikumi šajā periodā ir līdzīgi kā iepriekšējos periodos:

- Pakalpojuma sniegšanas periods klientiem pēc statusa saņemšanas (12 mēneši) atsevišķos gadījumos (atkarīgs no klienta novērtējuma sarežģītības pakāpes) ir pārāk īss, lai sekmīgi īstenotu klienta sociālekonomisko plānu un iekļaušanos sabiedrībā. Tam ir nepieciešami vismaz divi līdz trīs gadi atsevišķos gadījumos (Lietuvā, piemēram, paredzēti 3 gadi), lai pirmkārt, klients, varētu apgūt labā līmenī latviešu valodu un tikai tad uzsākt darba gaitas.
- Ja pakalpojums ilgst 12 mēnešus, tad pēc pakalpojuma sniegšanas beigām nodrošināt pakalpojuma pēctecību, piemēram, izvērtēt iespēju, lai sociālā mentora pakalpojumu nodrošinātu Sociālais dienests vai cita institūcija. Līdz šim LSK pēc klientu lietu slēgšanas, izvērtējot viņu situāciju, un ja tā ir sarežģīta, vienmēr ir rakstījusi Sociālajam dienestam vēstuli ar informāciju par klienta vajadzībām un situācijām, lūdzot pārņemt klienta sociālā gadījumā vadību. Līdz šim laba sadarbība šajā jautājumā ir izveidojusies arī ar “Gribu palīdzēt bēgļiem”, kurus sociālais darbinieks un sociālais mentors papildus informē par šādiem klientiem un līdz šim Gribu Palīdzēt Bēgļiem ir radusi risinājumus “sarežģītiem klientiem”, palīdzot viņiem pēc LSK pakalpojuma beigām, savu projektu ietvaros..
- Rast iespēju pārskatīt 2015. gada 2. decembra Ministru kabineta rīkojumu Nr.759 “Rīcības plāns personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā” atbilstību šī brīža situācijai (pabalstu lielumu pārskatīšana u.c.) un īstenot Rīcības plānā noteiktos pasākumus.
- Veicināt attiecību uzlabošanu sadarbības jautājumos ar Nodarbinātības valsts aģentūru.

⁴ 2015.g. MK rīkojums 2015. gada 2. decembra Ministru kabineta rīkojumu Nr.759 „Rīcības plāns personām, kurām nepieciešama starptautiska aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā”